

Program rozvoje obce Prušánky se zaměřením na místní kulturu a cestovní ruch

Lucie Křiváková

Bakalářská práce
2015

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Křiváková**
Osobní číslo: **M12392**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Program rozvoje obce Prušánky se zaměřením
na místní kulturu a cestovní ruch**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Definujte základní teoretické pojmy týkající se regionálního rozvoje.

II. Praktická část

- Proveďte socioekonomickou analýzu obce Prušánky se zvláštní pozorností na kulturu a cestovní ruch.
- Zjištěné poznatky vyhodnoťte pomocí SWOT analýzy.
- Stanovte vizi rozvoje obce Prušánky, popište rozvojové priority a strategické cíle rozvoje.
- Navrhněte konkrétní projekty pro naplnění definovaných cílů.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ASHWORTH, Rachel, George A. BOYNE a Tom ENTWISTLE. Public service improvement: theories and evidence. 1st ed. Oxford: Oxford University Press, 2010, 234 p. ISBN 978-0-19-157286-9.

BERNARD, Josef et al. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011, 236 s. ISBN 978-80-7419-069-8.

PAVLÍK, Marek. Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3.

PRŮCHA, Petr. Veřejná správa a samospráva. 1. vyd. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2004, 241 s. ISBN 80-86775-03-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavel Grebeníček**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **16. února 2015**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2015**

Ve Zlíně dne 16. února 2015

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 14. 5. 2015

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Jako téma bakalářská práce jsem si vybrala Program rozvoje obce Prušánky se zaměřením na místní kulturu a cestovní ruch.

Práce se skládá ze dvou částí, první část je teoretická a druhá praktická. První část poskytuje teoretický podklad, který definuje regionální rozvoj a problematiku s ním související. Praktická část obsahuje socioekonomickou analýzu obce a dotazníkové šetření. Další částí je SWOT analýza, která vychází z předchozích dvou částí. Závěrečná část je návrhová, je stanovena vize rozvoje, jednotlivé cíle, priority a projekty, které povedou k rozvoji obce především v oblastech kultury a cestovního ruchu.

Klíčová slova: regionální rozvoj, obec, kultura, cestovní ruch, SWOT, projekty

ABSTRACT

The topic which I have chosen for my bachelor work is “The Development Program of the Village of Prušánky Focused on a Local Culture and Tourism”.

The work consists of two parts - the theoretical part and the practical part. First part presents a theoretical basis which defines the regional development and another related issue. The practical part includes socioeconomic analysis of the village and the questionnaire survey. The next part is the SWOT analysis which is based on previous two parts. The final part is focused on proposals. The vision of the development is defined firstly than are defined aims of the development, priorities and projects as well. These aims and priorities will help to lead to the development especially in culture and tourism.

Keywords: regional development, village, culture, tourism, SWOT, projects

Ráda bych zde poděkovala panu Ing. Pavlu Grebeníčkovvi za věnovaný čas, cenné rady a připomínky. Dále bych chtěla poděkovat panu starostovi Ing. Lubomíru Zahradníkovi za velmi ochotný a vstřícný přístup při poskytování informací. Děkuji také zastupitelstvu obce a všem občanům, kteří věnovali čas vyplnění dotazníku.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 ZÁKLADNÍ TEORETICKÉ POJMY REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	13
1.1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ	13
1.1.1 Aktéři regionálního rozvoje a jejich úlohy.....	14
1.1.2 Metody hodnocení rozvojového potenciálu	16
1.1.3 Strategické plánování	18
1.1.4 Strategické dokumenty	19
1.2 REGIONÁLNÍ ROZVOJ NA ÚROVNI OBCÍ	21
1.2.1 Členění veřejné správy a území ČR	21
1.2.2 Obec	24
1.2.3 Orgány obce	24
1.2.4 Rozpočet obce	26
1.2.5 Program rozvoje obce.....	27
1.2.6 Rozvojové problémy malých obcí.....	29
1.3 KULTURA A CESTOVNÍ RUCH V KONTEXTU REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	30
1.3.1 Kultura.....	30
1.3.2 Cestovní ruch.....	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
2 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA OBCE	33
2.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE A JEJÍ POLOHA	33
2.2 VNĚJŠÍ VZTAHY OBCE.....	34
2.2.1 Region Podluží	34
2.2.2 Mikroregion Hodonínsko	35
2.2.3 MAS Dolní Morava.....	35
2.3 OBYVATELSTVO	36
2.3.1 Vývoj počtu obyvatel	36
2.3.2 Struktura obyvatel	38
2.3.3 Trh práce	39
2.4 BYDLENÍ	40
2.5 SLUŽBY V OBCI.....	41
2.5.1 Školství.....	41
2.5.2 Zdravotní a sociální služby	42
2.5.3 Knihovna	42
2.5.4 Pošta	43
2.5.5 Kabelová televize, infokanál, místní rozhlas	43
2.5.6 Zpravodaj	43
2.6 SAMOSPRÁVA.....	43
2.7 ROZPOČET OBCE.....	44
2.8 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	45
2.8.1 Klima.....	45
2.8.2 Zeleň.....	46

2.8.3	Znečištění	46
2.8.4	Vodní toky.....	46
2.8.5	Těžba	46
2.9	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA.....	47
2.9.1	Silniční doprava.....	47
2.9.2	Autobusová doprava.....	47
2.9.3	Cyklistická doprava.....	47
2.10	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	48
2.10.1	Plyn.....	48
2.10.2	Elektřina	48
2.10.3	Vodovod a kanalizace	49
2.10.4	Odpadové hospodářství	49
2.11	ZEMĚDĚLSTVÍ A PRŮMYSL.....	50
2.11.1	Zemědělství	50
2.11.2	Průmysl.....	51
3	KULTURA	52
3.1	HISTORIE.....	52
3.1.1	Typické události	53
3.2	PAMÁTKY	53
3.3	SPOLKY A INSTITUCE.....	55
3.4	SPOLEČENSKÝ ŽIVOT.....	58
4	CESTOVNÍ RUCH	60
4.1	TURISTICKÉ SLUŽBY	61
4.1.1	Ubytovací zařízení.....	61
4.1.2	Stravovací zařízení	61
5	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	62
5.1	ŠÍŘENÍ DOTAZNÍKU.....	62
5.2	VÝSLEDKY	62
5.2.1	Struktura respondentů	62
5.2.2	Analýza otázek	62
5.2.3	Souhrn zjištění.....	67
6	SWOT ANALÝZA	68
7	STRATEGICKÁ VIZE A CÍLE ROZVOJE OBCE	72
7.1	VIZE	72
7.2	STRATEGICKÉ CÍLE ROZVOJE, PRIORITY A OPATŘENÍ	73
8	NÁVRHY PROJEKTŮ.....	77
8.1	PROJEKT Č. 1: „NA KAŽDÉM ROŽKU MUZIKY TROŠKU“.....	77
8.2	PROJEKT Č. 2: OBNOVA PARKU U KOUPALIŠTĚ A OKOLÍ.....	79
8.3	PROJEKT Č. 3: CYKLOSTEZKA NA TRASE PRUŠÁNKY – NECHORY.....	81
	ZÁVĚR	82
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	83
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	87
	SEZNAM OBRÁZKŮ	88

SEZNAM TABULEK.....	89
SEZNAM PŘÍLOH PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK.....	91

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je Program rozvoje obce Prušánky se zaměřením na místní kulturu a cestovní ruch. Program rozvoje byl pro mě jasnou volbou, zejména proto, že je mi projektové řízení velmi blízké. Kde jinde dělat program rozvoje, než v obci Prušánky, kde jsem se narodila a bydlím. Zároveň je to skvělá příležitost, jak obec lépe poznat a pokusit se něco zlepšit.

Program rozvoje obce je dlouhodobý strategický dokument, jehož cílem je zanalyzovat současný stav obce a stanovit určité cíle rozvoje, které povedou k maximálnímu využití zdrojů a potenciálu. Jelikož obec Prušánky program rozvoje zpracovaný nemá, rozhodla jsem se ho zpracovat a zaměřit se přitom na oblast kultury a cestovního ruchu, protože si myslím, že hlavně v těchto oblastech má obec velký potenciál do budoucna. Tradiční kultura spojená s výhodnou polohou na jihu Moravy dělá z Prušánek atraktivní místo, jak pro obyvatele, tak pro návštěvníky. Práce je určena pro ty, kteří se chtějí dozvědět víc informací o Prušánkách a jejich možnostech. V budoucnu by mohla sloužit jako jeden z možných podkladových materiálů pro vytvoření Programu rozvoje obce Prušánky.

V práci se nejprve zaměřím na teoretický kontext regionálního rozvoje, který bude blíže specifikován na úroveň obcí. V praktické části zpracuji socioekonomickou analýzu obce, kde budu zvláštní pozornost věnovat oblastem kultury a cestovního ruchu. Následně uvedu výsledky dotazníkového šetření a obě předchozí části vyhodnotím pomocí SWOT analýzy. Nakonec sestavím vizi, strategické cíle, priority a projekty, jejichž uplatnění povede k požadovanému rozvoji.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem mé práce je zpracovat Program rozvoje obce Prušánky se zaměřením na místní kulturu a cestovní ruch, kde po vypracování socioekonomické analýzy, vyhodnocení dotazníkového šetření a shrnutí těchto informací do SWOT analýzy, určím směry rozvoje obce, a to především v oblastech kultury a cestovního ruchu. V práci bude vypracován také teoretický podklad pro řešenou problematiku. Výsledkem bude dokument, který bude mapovat současný stav Prušánek, hodnotit jejich potenciál a navrhnout možné způsoby, jak tohoto potenciálu co nejefektivněji využít.

Pro dosažení požadovaného cíle je využito empirických metod zpracování práce, zejména pak dotazování a pozorování, ale i teoretických metod, jako je analýza a syntéza. Použity jsou různé metody sběru dat, kam patří analýza dokumentů, dotazník a nestandardizovaný rozhovor se starostou obce a dalšími aktéry rozvoje. V následující části jsou popsány metody využití v jednotlivých částech práce.

K provedení zevrubné socioekonomické analýzy je použita hlavně analýza úředních dokumentů, archivních dat, virtuálních dat z webových stránek obce a veřejných dokumentů.

Dotazník neboli strukturovaný rozhovor v písemné formě, byl použit jako jedna z metod sběru dat za účelem zjištění názorů aktérů rozvoje, zejména tedy zastupitelstva obce a obyvatel.

SWOT analýza zjišťuje silné stránky a příležitosti, kterých by měla obec využít, a slabé stránky a hrozby, kterým by se měla vyvarovat. K provedení této analýzy byly použity poznatky z předchozích částí, tedy socioekonomické analýzy a dotazníkového šetření.

Pro vytvoření vize, cílů, priorit a projektů zaměřených na kulturu a cestovní ruch jsou použita zjištění z předchozího zkoumání a poznatky z rozhovoru se starostou obce tak, aby navrhovaná opatření co možná nejvíce korespondovala se skutečnými záměry obce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ TEORETICKÉ POJMY REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Tato část je věnována základním teoretickým pojmům, které souvisí s regionálním rozvojem. Nejprve je teorie zaměřena na regionální rozvoj obecně a poté je blíže definován regionální rozvoj v kontextu obcí. Na závěr je také upřesněn vztah kultury a cestovního ruchu k regionálnímu rozvoji.

1.1 Regionální rozvoj

Pojmem regionální rozvoj se rozumí široké spektrum aktivit, jejichž cílem je zlepšovat socioekonomickou úroveň regionů a obcí. Je to souhrn procesů, probíhajících uvnitř regionu, které vedou zejména ke kvalitativnímu (intenzivnímu), ale také kvantitativnímu (extenzivnímu) zlepšení charakteristik dané oblasti. Hlavním zákonem pro regionální rozvoj je zákon č.248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který ve svém znění uvádí oblasti podpory regionálního rozvoje, vybrané nástroje a působnosti hlavních subjektů. (GaREP, spol. s r.o., 2015)

Regionální rozvoj charakterizuje celá řada teorií, přičemž se všechny řadí do dvou hlavních, názorově odlišných, skupin. První skupinu tvoří teorie regionální rovnováhy tzv. konvergenční teorie. Tato teorie tvrdí, že základní přirozenou tendencí regionálního rozvoje je vyrovnávání rozdílů mezi regiony. Druhá skupina teorií naopak tvrdí, že panuje regionální nerovnováha tzv. divergenční teorie, kde dochází k dalšímu zvětšování meziregionálních rozdílů. (Blažek, 1999, s. 2 - 3)

K regionálnímu rozvoji neodmyslitelně patří také regionální politika, která je prováděna na mezinárodní i státní úrovni. V evropském slova smyslu je regionální politika chápána jako činnost, která vede ke snižování meziregionálních rozdílů a k zabezpečení jejich harmonického rozvoje. Všechny regiony by měly mít stejné šance na rozvoj a plnohodnotné využití svých zdrojů. Při vyrovnávání rozdílů mezi regiony (zmírňování disparit - nežádoucích jevů mezi regiony), je třeba brát ohled na jedinečnost daného regionu a neutlačovat jeho pestrost a rozmanitost v některých přírodních, ekonomických, společenských a jiných oblastech, protože tyto rozdíly jsou přirozenou součástí stabilní a funkční krajinné sféry. Pozornost by měla být zaměřena na takové disparity, které brání využití disponibilních zdrojů v území a právě tyto disparity odstraňovat. K tomu,

aby byly vytvořeny určité rovné podmínky pro regiony, je nutné přijímat opatření na mezinárodní, státní i regionální úrovni. (GaREP, spol. s r.o., 2015)

1.1.1 Aktéři regionálního rozvoje a jejich úlohy

Pro úspěšný rozvoj je zapotřebí spolupráce všech aktérů regionálního rozvoje a vymezení jejich vzájemných vztahů, práv a povinností. Aktéři regionálního rozvoje se vyskytují na všech úrovních státní správy a samosprávy, patří sem:

- zákonodárné a výkonné složky státu
- regionální rady
- orgány krajské či obecní samosprávy
- řídicí a monitorovací orgány
- rozvojové agentury
- zájmová sdružení, komory
- instituce veřejného (vysoké školy, kulturní instituce, apod.) a soukromého sektoru. (Wokoun, 2008, s. 406)

Aktéři regionálního rozvoje významně ovlivňují dění ve veřejném sektoru, tedy i v regionálním rozvoji. Plánovaný rozvoj se totiž jejich potřebám přizpůsobuje. (Ashworth, 2010, s. 18)

Dělení aktérů z územního hlediska:

- **Aktéři na státní úrovni**

Stát je důležitým aktérem regionálního rozvoje, který poskytuje především všeobecný rámec pro realizaci regionální politiky. Ústřední orgán, který se tímto zabývá, ministerstvo pro místní rozvoj, je pasováno do role koordinátora a regulátora regionálního rozvoje. Působnost a kompetence ministerstev v oblasti podpory regionálního rozvoje vymezuje tzv. kompetenční zákon z roku 1996, přímé kompetence má přirozeně právě ministerstvo pro místní rozvoj. Dále činnost ministerstva stanovuje zákon č.248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. V tomto zákoně se uvádí, že hlavní činností ministerstva pro místní rozvoj je koordinovat úřady zainteresované do regionálního rozvoje, spolu s nimi zpracovává návrhy strategie regionálního rozvoje, zabezpečuje a kontroluje průběh a napomáhá zapojování krajů do evropských regionálních struktur.

Hlavním úkolem státu je tedy sledovat stav regionálního rozvoje, zjišťovat silné i slabé stránky jednotlivých krajů a menších územně samosprávných celků. Tyto informace jsou vyhodnocovány ve Strategii regionálního rozvoje (SRR), která je základním dokumentem, týkající se regionální politiky České republiky, a je dále použita také pro vypracování Národního rozvojového plánu (NRP). (Peková, 2012, s. 418 - 421; Wokoun, 2008, s. 407 - 409)

- **Aktéři na krajské úrovni**

Patří sem kraje, svazky obcí, místní akční skupiny (MAS), podnikatelská a nezisková sdružení, vysoké školy a také územní orgány státní správy. Kraje se soustředí především na vypracování vlastních rozvojových dokumentů, další úlohy jsou přerozdělování veřejných prostředků pro účely regionálního rozvoje nižším územně samosprávným celkům. Úkolem je také soustavné monitorování rozvojových programů v regionech. (Peková, 2012, s. 419 - 420), (GaREP, spol. s r.o., 2015)

- **Aktéři na mikroregionální úrovni**

Mezi tyto aktéry se řadí zejména místní akční skupiny (MAS), obce a svazky obcí. Úkolem je vytvářet spolupráci s obcemi. Výsledkem kooperace je strategie, která přesahuje hranice jedné obce a vede ke komplexnějšímu rozvoji území. (GaREP, spol. s r.o., 2015)

- **Aktéři na obecní úrovni**

Do této skupiny náleží obce, obcí zřizované organizace jako např. školy, zájmová sdružení a podnikatelé. Jako svůj hlavní nástroj řízení rozvoje obce používají program rozvoje obce (PRO). Každá obec by měla disponovat vlastní rozvojovou strategií, jak je to také uvedeno v zákoně o obcích č.128/2000 Sb., §84: „*Zastupitelstvu obce je vyhrazeno a.) schvalovat program rozvoje obce, ...*“ (ČESKO, 2000)

Písemná forma dlouhodobých vizí a cílů rozvoje obce vede k lepšímu uvědomění směřování rozvoje a ke snadnějšímu plnění předem nadefinovaných cílů.

- **Další aktéři regionálního rozvoje**

Rozvojové agentury s celostátní či regionální působností jsou dalšími aktéry regionálního rozvoje. Řadí se sem agentura CzechIndustry, CzechInvest, CzechTrade, CzechTourism, Agentura pro regionální rozvoj a Česká energetická agentura. (Jáč, 2010, s. 44)

1.1.2 Metody hodnocení rozvojového potenciálu

Při sestavování rozvojových plánů je důležité znát analyzované území ze všech možných hledisek. V praxi existují různé přístupy, které napomáhají k hodnocení rozvojového potenciálu, jedná se o kvantitativní metody, kvalitativní metody a také analýzy sekundárních dat.

Kvantitativními metodami se rozumí analýza statistických dat, které lze získat z různých zdrojů, například data z Českého statistického úřadu a Regionálních a municipálních institucí (úřady práce, městské úřady, místní podniky, data vedená obcemi, výroční zprávy jednotlivých institucí, regionální centrály cestovního ruchu, atd.). Tímto způsobem lze získat data o počtu obyvatel, míře nezaměstnanosti, hrubém regionálním produktu a mnoho dalších. Kvantitativní data však neumožňují poznat příčinu problému, proto se k doplnění celkového obrazu o území používají také data kvalitativní.

Kvalitativní data se zaměřují spíše na empirické výzkumy, které si kladou za cíl definovat regionální ekonomické procesy komplexněji. Dotazníková šetření, ankety, rozhovory a pozorování se řadí mezi hlavní nástroje kvalitativního zkoumání. (Kadeřábková, 2012, s. 47 - 49)

Situační analýza

Situační neboli socioekonomická analýza je používaná k analýze současného stavu prostředí regionu či obce. Slouží jako hlavní podklad pro všechny další kroky zpracování strategie, tedy také jako východisko pro SWOT analýzu. Zjednodušeně se v podstatě jedná o analytickou část rozvojových strategických dokumentů, ze které poté vychází vytyčení kritických oblastí, cílů a strategií. Situační analýza popisuje následující oblasti (Kutscherauer, 2015):

Obyvatelstvo

- demografická analýza, struktura osídlení
- zaměstnanost a její struktura, míra nezaměstnanosti, vývoj na trhu práce
- životní styl (kultura, umění, sport, volný čas, tradice, atd.)
- životní úroveň obyvatel a sociální diference

Ekonomické činnosti

- průmyslové a stavební činnosti
- zemědělství, lesnictví a vodohospodářství

- obchodní a další činnosti výrobní povahy
- výrobní služby
- nevýrobní služby, kam spadají služby cestovního ruchu, kulturní a volnočasové činnosti, rekreace, sport, vzdělávací činnosti, zdravotnické činnosti, atd.

Infrastruktura

- dopravní infrastruktura, telekomunikace
- energetické a surovinové zdroje a sítě
- budovy a stavby a disponibilní plochy pro podnikatelské aktivity
- bydlení, veřejné služby, urbanistická organizace

Životní prostředí

- odpadové hospodářství
- péče o krajinu, největší znečišťovatelé krajiny
- stav ovzduší, vody, půdy (kam spadá těžba nerostných surovin, poddolovaná území, radiace)

Činitelé

- všichni aktéři, kteří mohou zasahovat do rozvoje, tedy mají pozitivní či negativní vliv na budoucí vývoj regionu či obce (jedná se například o státní správu, místní správu, zájmová sdružení, instituce, apod.), je třeba analyzovat stav těchto aktérů, jejich finanční možnosti, apod.

SWOT analýza

Je nejpoužívanější analýza v regionálním rozvoji a je součástí programových dokumentů. SWOT analýzou je vyhodnocena situační analýza. Poté jsou na základě analýzy zformulovány cíle a priority rozvoje. Území je zanalyzováno z hlediska silných a slabých stránek a také z pohledu jeho příležitostí a hrozeb. Zkratka SWOT vznikla z anglických slov:

- Strengths – silné stránky
- Weaknesses – slabé stránky
- Opportunities – příležitosti
- Threats – hrozby.

(Wokoun, 2008, s. 452)

1.1.3 Strategické plánování

Strategické plánování je proces vytváření dlouhodobých perspektiv, vizí a priorit rozvoje. R. Wokoun ve své knize Regionální rozvoj uvádí definici strategie od A.Chandlera: „*Strategie je určení základních dlouhodobých cílů subjektu, způsobu jejich dosažení a alokace zdrojů nezbytných pro uskutečnění těchto cílů.*“. Hlavním cílem je co nejefektivnější využívání vlastních zdrojů a včasné reagování na měnící se okolní prostředí. Strategické plánování udává směr žádoucích změn, přesný postup jejich zavedení, průběžné sledování a hodnocení průběhu a dosazených výsledků. Je významným nástrojem v regionálním rozvoji. (Wokoun, 2008, s. 429)

Přínosy strategického plánování v regionálním rozvoji:

- budoucí směr aktivit, řešení klíčových problémů
- zkoumá vztah k vnějšímu prostředí, napomáhá identifikovat budoucí příležitosti a hrozby
- objektivní základ pro rozhodování o tom, co je prioritní pro obec či region
- dlouhodobé a komplexní řešení problémů
- optimální využití finančních a lidských zdrojů

Dobrá strategie by se měla připravovat pluralitním způsobem, tedy s participací všech aktérů daného území, orientovat se na problémy, rozlišit důležité problémy od nedůležitých a hledat jejich řešení. Správné řešení problémů vychází z poznání celostního kontextu. Je nutné zaměřit se i na definování budoucích potenciálních problémů a možných cest, jak se jim vyhnout. Efektivní využití zdrojů, srozumitelnost a zapojení místních aktérů je pro správnou strategii samozřejmostí. (EC Consulting, 2015)

Formulace strategie

Pro formulaci strategie se používají následující prvky:

Mise (poslání) – popisuje jakým způsobem dosáhnout vize. Definice základního účelu použité politiky, který může být jak krátkodobý tak dlouhodobý.

Vize – vystihuje, jak by mělo vypadat prostředí, po aplikaci rozvojových cílů a opatření. Je formulovaná obecně a platí pro delší časový horizont. Může v sobě zahrnovat představy o příležitostech a způsobech jejich využití, ale i hrozeb a možnostech předcházení.

Hodnoty – všichni zainteresovaní aktéři sdílí názory a postoje, které jsou v souladu se strategií. Uplatnění hodnot vede k zúžení počtu řešení problémů, protože vylučuje ta řešení, která jsou s těmito hodnotami v rozporu.

Zásady – jsou prvky, které musí strategie obsahovat a které musí být zároveň respektovány při její přípravě a realizaci, za účelem dosažení očekávaných změn.

Metodologie – jakým způsobem bude strategický dokument zpracován. Existují různé přístupy jako například tzv. třífázový postup, kde se nejprve zanalyzuje současná situace, poté se definují záměry a cíle a nakonec se stanoví cesta k naplnění cílů. (Peková, 2012, s. 439 - 441)

1.1.4 Strategické dokumenty

Strategické neboli koncepční dokumenty jsou základními nástroji v procesu řízení a koordinace rozvoje území. Jedná se o plány činností, které vymezují základní dlouhodobé směry a cíle budoucího rozvoje. V dokumentech je zahrnuto zhodnocení ekonomických, politických, kulturních, sociálních a dalších aspektů území. Při tvorbě těchto dokumentů by měli přijít v úvahu názory občanů, občanských sdružení a také soukromé sféry. Na základě informací obsažených ve strategických dokumentech by mělo být dané prostředí stabilnější, lépe čitelné a předvídatelné pro občany, investory a místní ekonomické aktéry.

Strategický dokument by měl splňovat všechny následující kritéria (EC Consulting, 2015):

- **dlouhodobost** – zpracování na období minimálně 4 let
- **selektivnost** – definice priorit, se kterými se dále pracuje
- **systematičnost** – vzít v úvahu všechny odvětví a obory
- **provázanost** – soulad opatření s aktéry
- **soustavnost** – nutná neustálá modifikace
- **otevřenost** – prostor pro názory a potřeby občanů
- **reálnost** – definice skutečných problémů, reálná data, apod.

Kadeřábková ve své knize uvádí, že příprava a realizace strategického dokumentu by se měla řídit dle následujícího postupu:

- Zhodnocení všech dispozic území, zejména hodnocení silných a slabých stránek socioekonomické sféry, tedy situační analýza a SWOT analýza.
- Demografický a sociální vývoj - jak může ovlivnit rozvojové možnosti obce.
- Sdílení vize s ostatními aktéry území a začlenění jejich názorů na budoucí směr rozvoje.
- Strategický plán s přesně stanovenou vizí, vycházející z předešlého zkoumání.
- Definice projektů a konkrétní opatření k dosažení plánovaného rozvoje a předpokládané zdroje potřebné k realizaci.
- Kritéria pro hodnocení úspěšnosti dosažení cílů. (Kadeřábková, 2012, s. 122)

Strategické dokumenty se obecně dělí dle času na dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé. Prvním z nich je strategie, která má za úkol vymezit dlouhodobé priority, cíle a způsoby jejich dosažení. Dalším dokumentem je program, který je považován za střednědobý koncepční dokument. Analyzuje situaci ve střednědobém horizontu, většinou vychází a navazuje na strategii, to však neplatí u programu rozvoje obce, který je základním koncepčním dokumentem obce. Krátkodobý dokument je plán, který má povahu spíše prováděcího dokumentu. Je to návazný dokument na strategii, protože konkretizuje opatření, uvedeny ve strategii, na konkrétní projekty či aktivity. Plán obsahuje také harmonogram a zabývá se způsobem financování. (GaREP, spol. s r.o., 2015)

Konkrétní rozvojové dokumenty v České republice:

Strategie regionálního rozvoje České republiky je základní koncepční dokument, je zde formulován postoj státu k podpoře regionálního rozvoje a stanoven způsob jeho podpory pro jeden konkrétní region či pro více regionů dohromady. Je východiskem pro tvorbu strategií a programů na krajské úrovni.

Strategie rozvoje kraje je dlouhodobý dokument na období 10 až 15 let, jehož podstatou je definice dlouhodobých rozvojových cílů kraje.

Program rozvoje kraje je krátkodobější koncepční dokument, částečně vycházející ze strategie, který plánuje většinou na 4 roky. Lze ho charakterizovat také jako program cílených opatření pro stimulaci socioekonomické sféry.

Programy rozvoje regionů, měst a obcí mají diagnostikovat území, identifikovat rozvojové předpoklady a problémy, stanovit jednotlivé priority rozvoje a poskytnout návrhy projektů, které povedou k lepší hospodářské a sociální situaci v obci, městě či regionu.

Základem tvorby programu rozvoje je zákon č.128/2000 Sb., o obcích a zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Program rozvoje by měl být dokumentem, kterým se bude obec či region řídit za účelem již zmiňovaného zlepšení socioekonomické situace na daném území. Problematice programů rozvoje obcí se blíže věnuje následující kapitola. (Wokoun, 2008, s. 447 - 455)

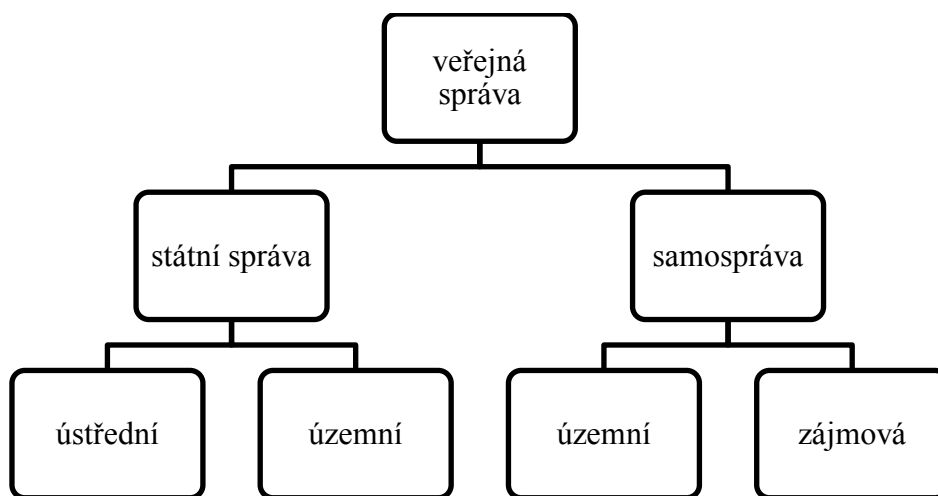
1.2 Regionální rozvoj na úrovni obcí

V následující části se nejprve pojednává o členění veřejné správy, v rámci čehož je postupně také rozebráno členění samosprávy na základní a vyšší územní samosprávné celky, poté jsou blíže charakterizovány obce, jejich orgány a rozpočty, program rozvoje obce, jakožto základní dokument pro rozvoj obcí a uvedeny budou také současné problémy malých obcí.

1.2.1 Členění veřejné správy a území ČR

Členění území České republiky je možno brát z více hledisek. Jelikož se tato práce pohybuje v oblasti samosprávy, je vhodné začít od dělení veřejné správy. Začleněna je také klasifikace území podle norem Evropské Unie.

Veřejnou správu lze charakterizovat jako správu veřejných záležitostí ve veřejném zájmu. Vykonává ji stát prostřednictvím vlastních orgánů a další veřejnoprávní subjekty, jakožto představitelé veřejné moci. Základní rozdělení veřejné správy lze demonstrovat na následujícím obrázku.

Obrázek 1: Dělení veřejné správy (zdroj: vlastní zpracování)

Jak je z Obrázku 1 patrné, veřejná správa se dále dělí na státní správu a samosprávu.

- 1. Státní správa** je uskutečňována státem a jejím úkolem je realizace státní moci. Vykonávají ji ústřední orgány státní správy (vláda, ministerstva a další ústřední úřady, kam patří např. Český statistický úřad, Český báňský úřad, atd.) a územní orgány státní správy (spadají sem např. úřad práce, finanční úřad, územní vojenské správy, krajské správy, apod.).
- 2. Samospráva** je veřejnou správou, která je uskutečňována jinými veřejnoprávními subjekty než státem. Samospráva se rozděluje na územní a zájmovou neboli profesní. Profesní samosprávu tvoří komory, kde je členství povinné (lékařská komora, advokátní komora, stomatologická komora, komora architektů a mnoho dalších), společenstva, fungující na principu dobrovolnosti (živnostenská společenstva), grémia a svazy.

Česká republika má dvoustupňový systém územní samosprávy, který tvoří:

- a) vyšší územně samosprávné celky – **kraje**
- b) základní územně samosprávné celky – **obce** (blíže definovány v samostatné části 1.2.2)

V souvislosti s těmito samosprávnými celky je nutné zmínit, že vykonávají jak samostatnou tak přenesenou působnost.

Samostatná a přenesená působnost

V rámci **samostatné působnosti** může obec spravovat svoje záležitosti samostatně, je však současně vázána zákony a obecně závaznými právními předpisy, které vydávají ústřední orgány. Samostatná působnost je potřebná také z principu subsidiarity, který říká, že rozhodování a zodpovědnost v souvislosti s veřejnými záležitostmi se má realizovat na nejnižším stupni veřejné správy. Do samostatné působnosti patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejich občanů, jedná se například o zřízení obecní policie, sestavování obecního rozpočtu, vydávání obecně závazných vyhlášek, a další. **Přenesená působnost** znamená, že výkon státní správy je v určitém rozsahu delegován na územní samosprávu. Při výkonu přenesené působnosti postupuje obec či kraj podobně jako výkonné orgány státu, musí se řídit zákony, ale také usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. V přenesené působnosti rozlišuje zákon tři stupně obcí, které jsou

rozlišeny podle toho, jak velká je míra přenesené působnosti, hraje tady roli především velikost obce. Jedná se o:

- obce se základním rozsahem přenesené působnosti
- obce s pověřeným obecním úřadem
- obce s rozšířenou působností

Platí, že pokud se jedná o menší obec, pravděpodobně se nestane obcí s rozšířenou působností, ale pouze obcí se základním rozsahem přenesené působnosti. Velká míra přenesené působnosti, může být pro některé obce problematická z důvodu nedostatečné odbornosti či vysoké finanční zátěže. Nyní už k samotným územně samosprávným celkům.

a) Kraj

Kraje se řadí mezi vyšší územní samosprávné celky podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně samosprávných celků. Tento zákon bere kraje jako veřejnoprávní korporace a dle tohoto vymezení existuje v České republice 14 krajů: Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj, Jihomoravský kraj, Zlínský kraj, kraj Vysočina a hlavní město Praha.

V právním ustanovení stále platí také novelizované znění zákona č.36/1960 Sb., o územním členění státu, kde jsou kraje chápány jako územní jednotky. Územních krajů je 7 plus hlavní město Praha, patří sem kraj Severočeský, Západočeský, Středočeský, Jihočeský, Východočeský, Jihomoravský a Severomoravský.

Klasifikaci území vymezuje také Evropská unie pro potřeby statistického porovnání jednotlivých krajů v různých státech v rámci regionálního rozvoje. Členění se dělí na NUTS, které má tři úrovně a LAU, která má dvě úrovně. Jednotlivé stupně jsou určeny minimálním a maximálním počtem obyvatel. V České republice je členění následující:

- NUTS I – území celé České republiky (1)
- NUTS II – regiony soudržnosti (8)
- NUTS III – kraje (14)
- LAU I – okresy (76 + 15 pražských obvodů)
- LAU II – obce (6249)

Regiony soudržnosti byly zřízeny za účelem efektivnějšího čerpání finančních prostředků z evropských fondů. Regiony vznikly spojením krajů, aby počet obyvatel splňoval normu pro NUTS II, což je 800 000 – 3 000 000 obyvatel. (BusinessInfo.cz, 2009)

1.2.2 Obec

Obec je z hlediska současné zákonné úpravy, tedy dle zákona č. 128/2000 sb., o obcích, definována jako základní samosprávné společenství občanů, s povahou veřejnoprávní instituce, která vlastní majetek. Obec v právních vztazích figuruje pod svým jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá.

P. Průcha pojímá obec jako samosprávné společenství občanů, které je založeno na tzv. osobním, územním a ekonomickém základu samosprávy obcí (Průcha, 2004, s. 49 - 50):

Osobní základ samosprávy obce tvoří obyvatelé obce, kterými jsou všichni občané, kteří zde mají trvalé bydliště. Dověšením 18 let jsou oprávněni volit, být voleni do zastupitelstva obce a rozhodovat o věcech v obci prostřednictvím referenda či podáním písemných návrhů orgánům obce.

Územní základ samosprávy obce charakterizuje obec z územních hledisek, je to tedy území, které musí respektovat katastrální území. Obec se může skládat buď z jednoho nebo z více souvisejících či navazujících katastrálních území.

Ekonomickým základem samosprávy obce se rozumí, že místní samospráva disponuje vlastním majetkem a finančními zdroji a má právo o tomto majetku samostatně rozhodovat za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy. Obec musí hospodařit na základě rozpočtu, který si stanoví a tento rozpočet musí dodržovat.

1.2.3 Orgány obce

Orgány obce vykonávají jak přenesenou tak samostatnou působnost obce. Každé čtyři roky si občané obce volí zastupitelstvo, které je nejvyšším orgánem obce. Zastupitelstvo pak dále volí další orgány obce, tedy starostu, radu a další zvláštní orgány zřizované podle zvláštních právních předpisů.

Zastupitelstvo obce je voleno v komunálních volbách. Počty zastupitelů se liší podle velikosti a počtu obyvatel obce. Zasedání zastupitelstva jsou veřejná, stejně jako zápisy, které dokumentují, co se na zastupitelstvu projednávalo. Zastupitelstvo je usnášeníschopné, pokud je přítomna nadpoloviční většina jeho všech členů a pro platnost usnesení je

také potřeba souhlas nadpoloviční většiny všech členů. Zastupitelstvo projednává věci v rámci samostatné působnosti, nikoliv přenesené, odpovídá především za hospodaření s obecním majetkem a dodržování programu rozvoje obce. Má právo si pro svoje potřeby zřizovat výbory, které se budou soustředit na konkrétní oblasti v obci. Členové obecního zastupitelstva mají právo hlasovat, předkládat návrhy zastupitelstvu a samozřejmě vznášet dotazy a připomínky k projednávané věci.

Rada obce rozhoduje ve věcech samostatné působnosti obce. Má výkonnou funkci a je složena ze starosty, místostarosty a dalších radních a její jednání jsou neveřejná. Radní jsou členy zastupitelstva a jsou voleny na zasedání zastupitelstva. Schůze rady se konají dle potřeby a je usnášeníschopná s většinou hlasů svých členů. Mezi funkce rady patří například vydávat nařízení obce, zajišťovat hospodaření obce v rámci rozpočtu, rozhodovat o počtu zaměstnanců obecního úřadu, kontrolovat obecní úřad, apod. Připravuje také návrhy pro zasedání zastupitelstva obce.

Starosta je postavou, která reprezentuje obec navenek a plní další úkoly vyplývající ze zákona o obcích, stojí také v čele obecního úřadu. Starosta je volen zastupiteli z řad zastupitelstva na stejnou dobu jako zastupitelstvo, tedy čtyři roky. Některé úkoly může starosta provádět sám, na některé však potřebuje schválení rady, popřípadě také zastupitelstva. Starosta má pravomoc ke svolávání zastupitelstva, zároveň tuto schůzi vede a spolu s určenými ověřovateli podepisuje zápis ze schůze. Podepisuje také obecně závazné vyhlášky a či jiná usnesení zastupitelstva.

Obecní úřad je orgán obce, který vykonává samostatnou i přenesenou působnost obce. Úkolem je především plnit úkoly úřednického typu. Je tvořen starostou, místostarostou a dalšími pracovníky obce. Další důležitou funkcí obecního úřadu je zřizování úřední desky, která musí být veřejně přístupná a umístěna při budově obecního úřadu a online.

Tajemník obce je orgán, který se zpravidla zřizuje v obcích s pověřeným úřadem či s rozšířenou působností. Tajemník je jmenován a odvoláván starostou obce a v případě, že obec tajemníka nemá, přebírá jeho úkoly starosta obce. Tajemník funguje především jako „vedoucí“ obecního úřadu. (Průcha, 2004, s. 52 - 53)

1.2.4 Rozpočet obce

Důležitým a zavazujícím dokumentem je rozpočet obce, neboli veřejný finanční plán, který je sestavovaný na období jednoho roku a je bilancí příjmů a výdajů. Obec je samostatným ekonomickým subjektem, který vlastní majetek a peněžní zdroje a je oprávněný s těmito zdroji nakládat. Rozpočet je tedy nepostradatelným prostředkem pro řízení obce. Obec musí vynakládáním finančních prostředků zajistit adekvátní kvalitu života obyvatel obce, uspokojovat jejich potřeby, rozvíjet území a chránit veřejný zájem. Každý rok je sestavován nový rozpočet a to tak, že je nejprve vydán návrh rozpočtu, který je vyvěšen na úřední desce. Poté je návrh předložen zastupitelstvu radou obce, která navrhuje schválení. Pokud se stane, že rozpočet obce není schválen před 1. lednem, potom se přistupuje k rozpočtovému provizoriu. Jáč ve své knize uvádí dělení obecního rozpočtu z hlediska příjmů a výdajů (Jáč, 2010, s. 80 - 94):

Příjmy obce

Příjmy by měli být dostatečně vysoké, předvídatelné a závislé na aktivitě obce. Sehnat dostatečný objem finančních prostředků pro financování rozvoje obce a její činnosti je složitý proces. Příjmy jsou přirozeně tvořeny z více zdrojů, rozdělují se na nenávratné a návratné. Mezi nenávratné příjmy patří příjmy z vlastní činnosti: daně, místní a správní poplatky, příjmy z majetku, podnikání, příjmy z pokut, darů, loterií, poskytnutí úvěrů apod. Mezi další příjmy obce lze zařadit účelové nebo neúčelové dotace. Obec také může přistoupit k využití půjčky či úvěru, tyto finanční prostředky jsou označovány jako návratné příjmy, protože musí být splaceny. Příjmy z daní, správních poplatků a místních poplatků jsou nejvýznamnějšími zdroji pro obecní rozpočet.

Daňové příjmy obcí se dělí na sdílené, výlučné a motivační. Název sdílená daň napovídá, že se obec v tomto případě dělí o daně s dalšími články rozpočtové soustavy, i přesto však obcím plyne největší zisk právě z těchto daní. Do sdílených daní patří například daň z přidané hodnoty, daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, daň z příjmu fyzických osob samostatně výdělečně činných a daň z příjmu právnických osob, apod. Daně výlučné jsou charakteristické tím, že jejich výnos plyne pouze do obecního rozpočtu, je to například daň z nemovitosti a daň z příjmu právnických osob, kdy je poplatníkem sama obec. Třetím typem daně jsou daně motivační, které zaujímají nejmenší část příjmů obcí z daní, jsou závislé na počtu zaměstnanců, kteří mají místo výkonu práce v obci.

Nedaňové příjmy jsou druhou největší skupinou příjmů obecního rozpočtu. Nedaňové příjmy tvoří především příjmy z obecního majetku, z vlastní činnosti obce, příjmy z hospodaření subjektů, které obec založila či zřídila a poplatky, které si obec určuje zavedením obecně závazné vyhlášky obce. Dalšími příjmy jsou tzv. kapitálové příjmy, které se tvoří především z prodeje obecního majetku.

Transfery jsou nárazovým, avšak velmi důležitým zdrojem financování především větších investičních projektů. Obce získávají transfery ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, Národního fondu, z krajů a ze zahraničí. Transfery neboli dotace se dělí na účelové, investiční a neinvestiční. (Jáč, 2010, s. 80 - 94)

Výdaje obce

Výdaje jsou veškeré platby, která obec vynaložila na běžné či kapitálové účely, což je třídění z tzv. ekonomického hlediska. Běžné výdaje obce mají povahu neinvestičních nákupů (výdaje související se zbožím a službami neinvestiční povahy), transferů, půjček. Dále jsou to také výdaje na výkon přenesené působnosti. Kapitálové výdaje se naopak týkají investičních nákupů (pořízení hmotného a nehmotného majetku), transferů a půjček (poskytované jiným subjektům na investiční účely). Neopomenutelným výdajem obce jsou také náklady na zřizované organizace, které fungují pod záštitou obce a náklady na údržbu obce. Z hlediska tzv. rozpočtového plánování se výdaje obce mohou dělit také na plánované a neplánované. Neplánované výdaje rozpočtu obce jsou většinou financovány z rezerv, které si obec vytváří v rozpočtu. (Jáč, 2010, s. 80 - 94)

1.2.5 Program rozvoje obce

Program rozvoje obce (PRO) je základní rozvojový dokument, který je ukotven v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Je považován za dokument střednědobý až dlouhodobý, který pojednává o charakteru obce z hlediska demografického, ekonomického, sociálního, kulturního a ekologického. Cílem programu rozvoje je efektivně využít zdroje, příležitosti a zájmy, které obec má a sladit je dle potřeby tak, aby obec jako celek prosperovala. Obec zná své rozvojové aktivity, což zvyšuje připravenost obcí k efektivnějšímu získávání finančních prostředků. PRO by měl být základním rozvojovým dokumentem obce, který schvaluje zastupitelstvo a také z něho vychází při tvorbě rozpočtu obce, a to především v jeho investiční části.

Hlavními úkoly PRO jsou:

- definice společných zájmů obce, zájmů obyvatel a podnikatelských subjektů
- definice dlouhodobých záměrů politiky obce
- identifikace místních předpokladů a realizace těchto společných zájmů
- vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj bydlení a podnikání v obci
- optimalizovat veřejné výdaje tak, aby vytvářeli stabilní podmínky pro bydlení a podnikání
- koordinace toku veřejných investic směrem k daným rozvojovým prioritám
- posilovat vědomí sounáležitosti k obci a odpovědnosti za rozvoj také u místních obyvatel a podnikatelů.

Program rozvoje obce je také podkladovým dokumentem pro další dokumenty, například pro zpracování podnikatelských a investičních záměrů v obci, pro vypracování či aktualizaci územního plánu obce, posuzování regionálních záměrů a programů, atd.

Struktura programu je rozdělena na dvě části, první část se zabývá analýzou vnějších a vnitřních podmínek obce v současnosti, další část se zabývá definicí rozvojových potenciálů a hrozeb. Tato část je obvykle vypracována pomocí socioekonomické analýzy a SWOT analýzy, která odhalí všechny silné a slabé stránky obce a také definuje příležitosti a hrozby. Na základě předchozí analýzy jsou určeny strategické směry, cíle a priority rozvoje obce a formulován návrh opatření k jejich dosažení. Závěr je věnován návržení katalogu projektů, které jsou nezbytné pro naplnění cílů a priorit rozvoje. Tyto projekty jsou poté výchozí částí pro realizaci programu rozvoje. (Wokoun, 2008, s. 455 - 459)

Zapojení obyvatel

Při sestavování programu rozvoje je také důležité zjistit názory a přání občanů na budoucí rozvoj obce. Na základě těchto výzkumů veřejného mínění se pak obec rozhoduje, do jaké oblasti by měli jít finanční prostředky. Jde tedy o zapojování občanů do dění v obci a částečně také do rozhodování, což vede k vyšší spokojenosti s životem v obci.

Obec by měla využívat i zpětné vazby obyvatel, která je v prostředí České republiky mnohdy opomíjena. Komunikace mezi obcí a občany je důležitým nástrojem při řízení. Na druhou stranu při výzkumech se musí brát v potaz, že rozdílné cílové věkové kategorie či skupiny, kam lze zařadit například spolky, mohou mít diametrálně odlišné názory na některé oblasti obce či města. Proto je v tomto kontextu nutné uvědomit si, jaké priori-

ty jsou pro všechny skupiny společné a od těch začít. Poté je třeba přistoupit k jednotlivým krokům, které půjdou naproti jednotlivým skupinám. (Pavlík, 2014, s. 69)

1.2.6 Rozvojové problémy malých obcí

Menší obce často nejsou schopné plnohodnotně zajistit potřeby svých občanů. Většinou není v silách obce, aby poskytla všem příležitost pro zaměstnání, nabídla veškeré veřejné či soukromé služby nebo dostatečné sportovní či kulturní vyžití. Lidé tak vyhledávají tyto možnosti v jiných lokalitách, například v nejbližších městech. V souvislosti s touto skutečností, může nastat problém, kdy obyvatelé netráví dostatek času v obci a lokální společenské vazby se tak mohou snadno přetrhat. Aby došlo k zamezení tohoto negativního dopadu, je nutné, aby se v obci vyskytovali alespoň nějaké prostory pro sdružování občanů, mohou to být například obchody, školy, školky, hospody, tělocvična, apod. Důležitou roli hrají také místní spolky, které sdružují občany se společnými zájmy. Za další handicap lze považovat nižší úroveň vzdělání obyvatelstva na venkově ve srovnání s městským, tudíž i menší zaměstnanost, která je však mnohdy způsobena spíše nedostatkem příležitostí k zaměstnání. Častým problémem, ze kterého mohou pramenit další problémy, je nedostatek finančních prostředků obce. (Bernard, 2011, s. 20 - 25)

1.3 Kultura a cestovní ruch v kontextu regionálního rozvoje

V následující části jsou blíže rozvedeny pojmy kultury a cestovního ruchu v souvislosti s regionálním rozvojem.

1.3.1 Kultura

„Kultura je souhrn duchovních a materiálních hodnot vytvořených a vytvářených lidstvem v celé jeho historii, ...“. Tuto obecnou definici použil J. Kraus ve svém slovníku. (Kraus, 2005, s. 458)

Kulturu je možné pojímat z různých pohledů, jedno však zůstává a to fakt, že je významnou součástí života občanské společnosti. Kultura spojuje lidi a také slouží k jejich intelektuálnímu, morálnímu a emocionálnímu rozvoji. Lze být chápána také jako most mezi generacemi, zasahuje daleko do minulosti a přitom je stále současná a živá.

Pro lepší pochopení širokého pojmu kultura je zde rozdělení na hmotné a nehmotné prvky kultury.

Hmotné prvky kultury

- stavební kulturní památky, lidová architektura
- technické a vojenské památky
- umělecké památky, artefakty
- historické hrady, zámky, kostely, zahrady
- kulturní krajina (krajinné prvky typické pro danou zemi)
- tradiční gastronomie, řemeslná výroba

Nehmotné prvky kultury

- způsob života místních obyvatel
- spolkový a náboženský život
- tradice a zvyky (typické oslavy)
- další složky nemateriální povahy (nářečí, pověsti, hudba, tanec, apod.)

Kultura hraje prim při posuzování atraktivity a oblíbenosti lokality. Vliv kultury na místní rozvoj za poslední léta rapidně vzrostl. Souvisí to zřejmě s větším zájmem občanů objevovat také krásy své země, ale také větší zájem občanů daného místa o kulturní a společenské aktivity.

Kultura ovlivňuje místní rozvoj následovně:

- kulturní aktivity mají ekonomické dopady (přímé – příjmy a zaměstnanost v kultuře, nepřímé – příjmy z kulturního turismu)
- kulturní produkty, které využívají místní zdroje a vytváří tak specifickou nabídku, typickou zejména pro dané území
- rozvíjení kultury vede k větší sociální participaci občanů a tedy také ke zlepšení komunikace a zlepšení mezilidských vztahů (Tittelbachová, 2011, s. 120 - 129)

1.3.2 Cestovní ruch

Cestovní ruch je oblast, která je za poslední období velmi populární v kontextu rozvoje obcí či krajů. Jedná se o speciální oblast služeb a produktů, které jsou poskytovány na určitém území a které využívají zejména přichozí návštěvníci, kteří se rozhodli na daném území trávit čas. Jde o dočasný pobyt v navštíveném místě. Osoba se stává návštěvníkem, pokud zde stráví více času, přenocuje, potom se osoba stává turistou.

Existují různé druhy cestovního ruchu, podle účelu dané cesty. Jedná se například o cestovní ruch rekreační, kulturně – poznávací, vzdělávací, lázeňský, společenský, zdravotní, poznávací, dobrodružný, atd. (Foretová, 2001, s. 16 - 18)

Kvalita služeb a produktů cestovního ruchu se dá ovlivňovat, co se však příliš ovlivňovat nedá, je příliv turistů. Zda turisté dané místo navštíví či ne, se nedá dost dobře předvídat, závisí to na jejich náladách, na počasí, společenských vlivech apod. Důležitým aspektem pro turisty je skutečnost, zda požadované místo disponuje službami a produkty cestovního ruchu, kam se řadí:

- přírodní a kulturní zdroje (památky, prostředí)
- ubytovací a stravovací kapacity
- dopravní infrastruktura (dopravní dostupnost, cyklostezky)
- další služby cestovního ruchu (komunikační infrastruktura, infocentra, apod.)

V rámci regionální rozvoje, může přispět cestovní ruch zejména k větší zaměstnanosti obyvatel daného území, větším příjmům obce či kraje z cestovního ruchu, rozvoji podnikání, a mnoho dalších. (Wokoun, 2008, s. 205 - 214)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA OBCE

Socioekonomická analýza se zaměřuje na zanalyzování současného stavu obce, přičemž vzhledem k zaměření práce, jsou sekce kultury a cestovního ruchu odděleny a podrobněji popsány v samostatných částech.

2.1 Základní charakteristika obce a její poloha

Vinařská obec Prušánky leží na samém cípu Jihomoravského kraje, pár kilometrů od hranic se Slovenskou republikou. Rozkládá se na rozhraní Kyjovské pahorkatiny a Dolnomoravského úvalu v údolí s nadmořskou výškou 185 m n. m., kudy protéká potok Prušánka. Obec spadá pod ORP Hodonín, toto město je vzdáleno 10,5 km. Prušánky mají 2201 obyvatel (údaje k roku 2014) a jejich katastrální výměra činí 1414 ha. (Čapka, 1999)

Obrázek 2: Poloha obce v Jihomoravském kraji (zdroj: Google, vlastní zpracování)

Jih Moravy je nazývána také jako kraj vína a Prušánky se tomu rozhodně nevymykají. Vinařství je zde rozšířené a velká část obyvatel se mu věnuje. Součástí Prušánek je vesnička vinných sklepů – Nechory, vzdálená asi 1,5 km, která je obklopena polem a vinnými hradby. Nechory slouží také jako prostor pro pořádání událostí spojených s vínem. V posledních letech jsou také velmi oblíbenou destinací pro turisty, kteří využívají cyklistických stezek jižní Moravy. Tradice a folklór tvoří neodmyslitelnou součást historie

i současnosti obce. V obci jsou každoročně pořádány krojované hody, které jsou přehlídkou krásných podlužáckých krojů, moravské muziky a tance. (Obec Prušánky, 2008)

Vznik obce je datován rokem 1261, kdy byla zaznamenána první písemná zmínka o obci. Smil ze Střílek tehdy daroval obec cisterciáckému klášteru ve Vizovicích. Obec několikrát změnila své jméno, nejprve se jmenovala Prusy, poté byla nazývána jako Prussyenky a nakonec dostala jméno Prušánky. Vlastníci se často střídali, nejprve jím byl již zmiňovaný klášter, poté páni z Ludanic, kteří obec dostali do zástavy, páni z Kunštátu a Prusinovští z Víckova. Po povstání proti Habsburkům se obec dostala do vlastnictví olomouckých jezuitů, odkud byla odkoupena Josefem II. Obec se stává samostatnou až v letech 1849 až 1851. (Čapka, 1999)

2.2 Vnější vztahy obce

Obec spolupracuje s několika regionálními útvary, jejichž cílem je především koordinovat aktivity na daném území tak, aby byl region rozvíjen jako celek a byl atraktivním pro návštěvníky. V tomto procesu jsou maximálně využity silné stránky jednotlivých obcí a jejich případné slabé stránky jsou vykryty obcí jinou, tak aby byl region plně funkční. Prušánky jsou členem Regionu Podluží, Mikroregionu Hodonínsko a MAS Dolní Moravy.

2.2.1 Region Podluží

Jedná se o dobrovolný svazek obcí Mikroregionu Podluží, který vznikl již v roce 1999 za účelem komplexního rozvoje regionu a podpory jeho členů. Region Podluží má nyní 14 členů, mezi které patří obce, jejichž společným jmenovatelem je především pěstování vinné révy. Vinařství zde má kořeny již od pradávna, v obcích je možné najít jak vinohrady, tak vinné sklepy a navštívit různé slavnosti spojené právě s vínem. Oblast má také typickou kulturu, která spočívá především ve folklórních tradicích. Právě kvůli výše uvedeným vlastnostem, je region hojně turisticky navštěvovaný. Region Podluží mimo jiné také koordinuje právě cestovní ruch a snaží se o propagaci regionu jako celku. Mezi další činnosti patří podpora vzdělanosti, sportu, kultury, koordinace investičních a neinvestičních akcí a naplňování strategie Regionu Podluží. (Region Podluží, 2009)

2.2.2 Mikroregion Hodonínsko

Svazek obcí Mikroregion Hodonínsko sdružuje 11 obcí za účelem regionální spolupráce. Svazek vznikl v roce 2005 a jeho hlavní činností je koordinace aktivit, které souvisí s regionálním rozvojem, kam spadají poradenské a informační služby, budování kvalitní sítě cyklostezek, pořádání regionálních kulturních a společenských aktivit a propagace svazku. Mikroregion se zaměřuje především na podporu různých druhů turistiky, zejména pak cykloturistiky, vodní turistiky a hipoturistiky. (Mikroregion Hodonínsko, 2010)

2.2.3 MAS Dolní Morava

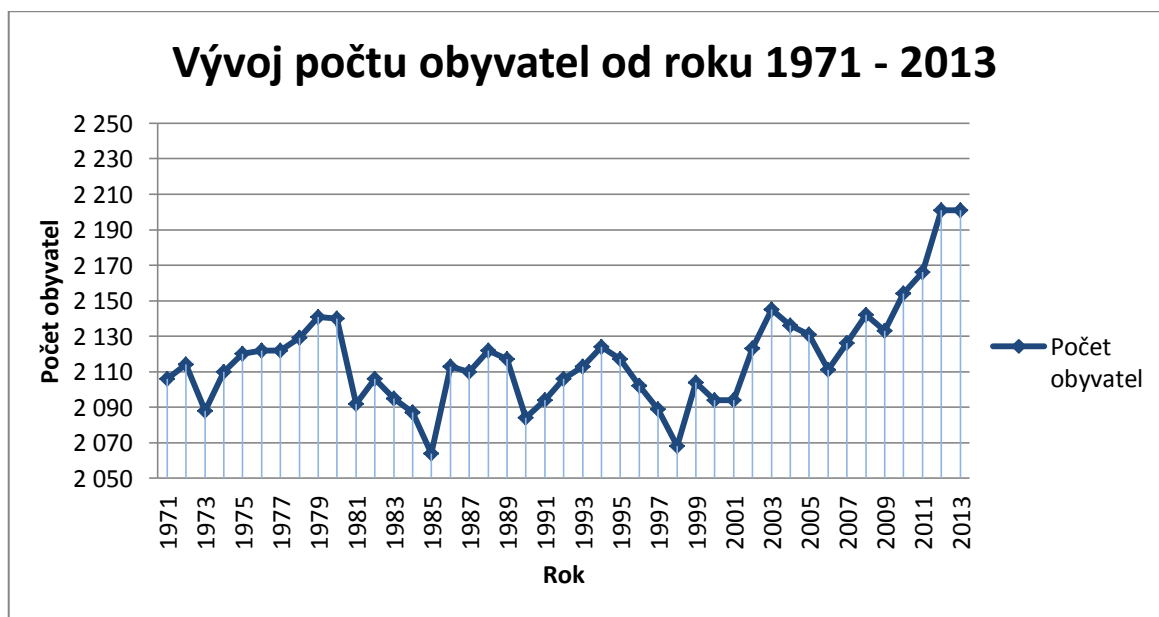
Místní akční skupina Dolní Morava vznikla spojením Regionu Podluží a Mikroregionu Hodonínsko. Jejich cílem bylo připravit a poté také naplňovat komplexní strategii rozvoje. MAS pracuje také na principu komunikace veřejného sektoru a soukromého sektoru, který reprezentuje Okresní hospodářská komora Hodonín. Hlavními cíli skupiny je především podpora venkova v oblastech, jako je zemědělství, životní prostředí, podnikání, agroturistika, vinařství a folklór. Každý rok jsou realizovány projekty, které s výše uvedenými cíli souvisí (MAS Dolní Morava, 2013)

2.3 Obyvatelstvo

Analýza obyvatelstva je rozdělena do tří částí, vývoj počtu obyvatel v čase, struktura obyvatel a zaměstnanost neboli trh práce.

2.3.1 Vývoj počtu obyvatel

V obci Prušánky žije přibližně 2201 obyvatel z toho 1112 žen a 1089 mužů (stav k 1. 1. 2014). Následující graf zobrazuje stav obyvatelstva v obci od roku 1971 do roku 2014.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel od roku 1971 – 2013 (zdroj: ČSÚ)

V historii lze sledovat, že počet obyvatel v obci neklesl pod 2050 obyvatel. V některých letech jsou patrné prudší nárůsty, ale také propady populace. Od roku 1973 pozorujeme trvalejší nárůst až do roku 1980, v těchto letech byl historicky nejvyšší přirozený přírůstek obyvatelstva, jak v Prušánkách, tak ve zbytku České republiky. Toto období je nazýváno také jako „baby boom“. Největší „boom“ byl v roce 1979, kdy se narodilo 47 dětí, což je nejvíce v historii obce. Od roku 1971 se začala obec rozvíjet a životní úroveň stoupala. Byla zahájena stavba obchodního domu, výuka na nově postavené základní škole a v roce 1973 se začala budovat místní kanalizační síť. Migrace obyvatel má za následek dva poklesy v letech 1985 a 1990. Pokles od roku 1994 do roku 1998 byl způsoben především nízkou porodností, a tedy malým přirozeným přírůstkem obyvatel.

Z grafu je možné usoudit, že současný stav obyvatel dosahuje historického maxima. Tento stav může mít mnoho důvodů. Jedním z nich by mohl být ten, že se v posledních letech začala rozšiřovat výstavba rodinných domů a to hned ve dvou ulicích. První byla vybudována ulice Slunečná v roce 2008 a v roce 2011 byla zahájena další výstavba rodinných domů na ulici Moravská. Dalším důvodem, který může souviset s vyšším počtem obyvatel a současně s novou výstavbou je fakt, že v posledních letech rapidně vzrostl počet přistěhovaných (imigrantů), což také dokazuje následující tabulka. (Čapka, 1999)

Tabulka 1: Migrační saldo a přirozený přírůstek obyvatel 2003 – 2013 (zdroj: ČSÚ)

<i>Rok</i>	<i>Přistěhovalí</i>	<i>Vystěhovalí</i>	<i>Migrační saldo</i>	<i>Narození</i>	<i>Zemřelí</i>	<i>Přírůstek přirozený</i>
2003	47	29	18	26	22	4
2004	38	40	-2	10	17	-7
2005	35	37	-2	15	18	-3
2006	20	42	-22	24	22	2
2007	40	30	10	21	16	5
2008	34	25	9	18	11	7
2009	24	31	-7	19	21	-2
2010	61	36	25	23	27	-4
2011	62	26	36	19	22	-3
2012	51	23	28	24	17	7
2013	34	39	-5	27	22	5

Migrační saldo v letech 2010 – 2012 rapidně vzrostlo, jinak je tomu však u přirozeného přírůstku obyvatel, který dosahuje v posledních deseti letech nízkých či záporných hodnot.

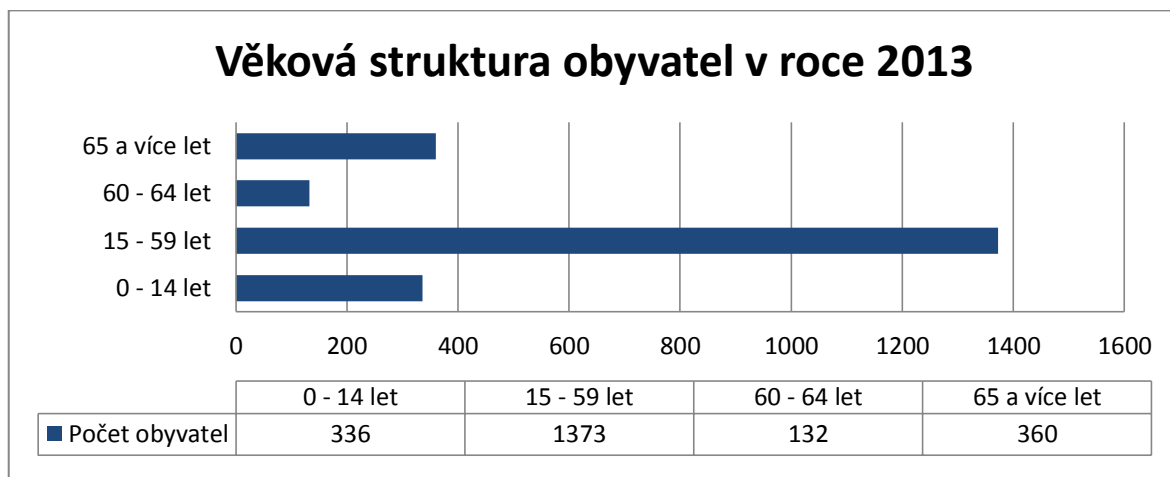
Tabulka 2: Počet mužů, žen a průměrný věk v letech 2005 – 2013 (zdroj: ČSÚ)

<i>Rok</i>	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Ženy</i>	1081	1075	1080	1081	1073	1084	1087	1104	1112
<i>Muži</i>	1050	1036	1046	1061	1060	1070	1079	1097	1089
<i>Průměrný věk</i>	39,3	39,6	39,8	40,2	40,6	40,7	40,6	40,8	40,9

Co se týče obyvatel z hlediska pohlaví, od roku 2005 do roku 2013 převažuje počet žen. Průměrný věk obyvatel se postupně zvyšuje, v roce 2013 dosáhl 40,9 roku.

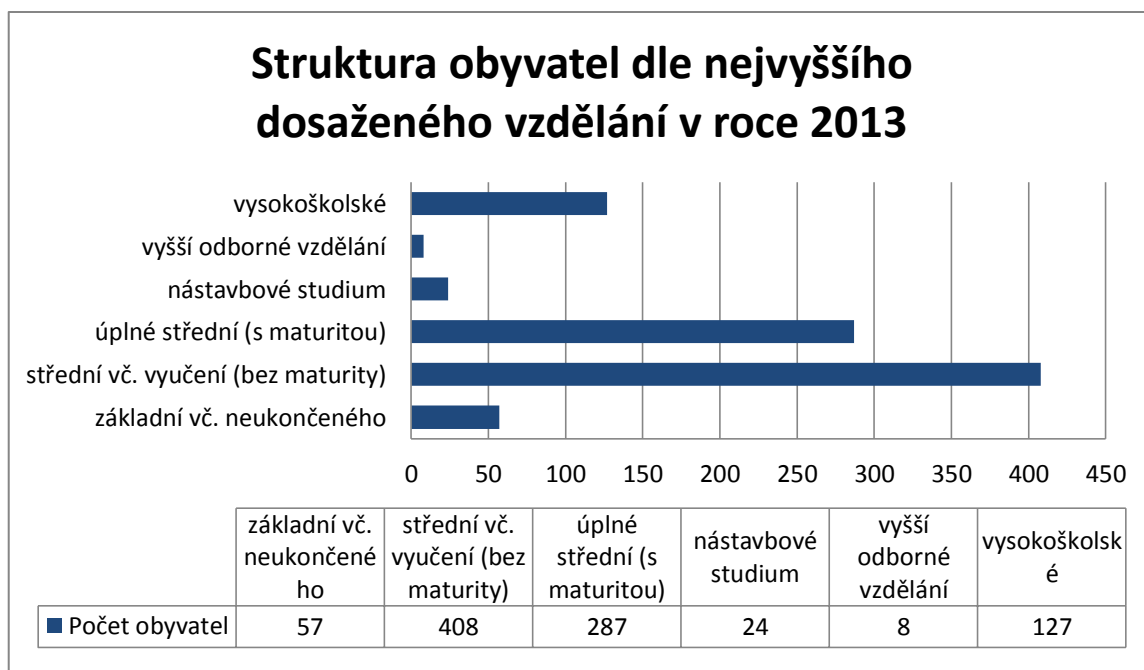
2.3.2 Struktura obyvatel

Struktura obyvatel z hlediska věkových skupin je zobrazena v následujícím grafu, ze kterého vyplývá, že nejvíce obyvatel je v produktivním věku 15 – 59 let a to 1373. Další nejpočetnější skupinou je 65 let a více.

Graf 2: Věková struktura obyvatel v roce 2013 (zdroj: RISY.cz, 2014)

Další graf se zabývá nejvyšším dosaženým vzděláním obyvatel Prušánek k roku 2013. Z tohoto grafu je patrné, že nejpočetnější skupinou jsou lidé se středoškolským vzděláním bez maturity, další je skupina se středním vzděláním s maturitou a třetí nejpočetnější skupinou jsou vysokoškolsky vzdělaní občané.

Graf 3: Struktura obyvatel dle nejvyššího dosaženého vzdělání v roce 2013 (zdroj: ČSÚ)

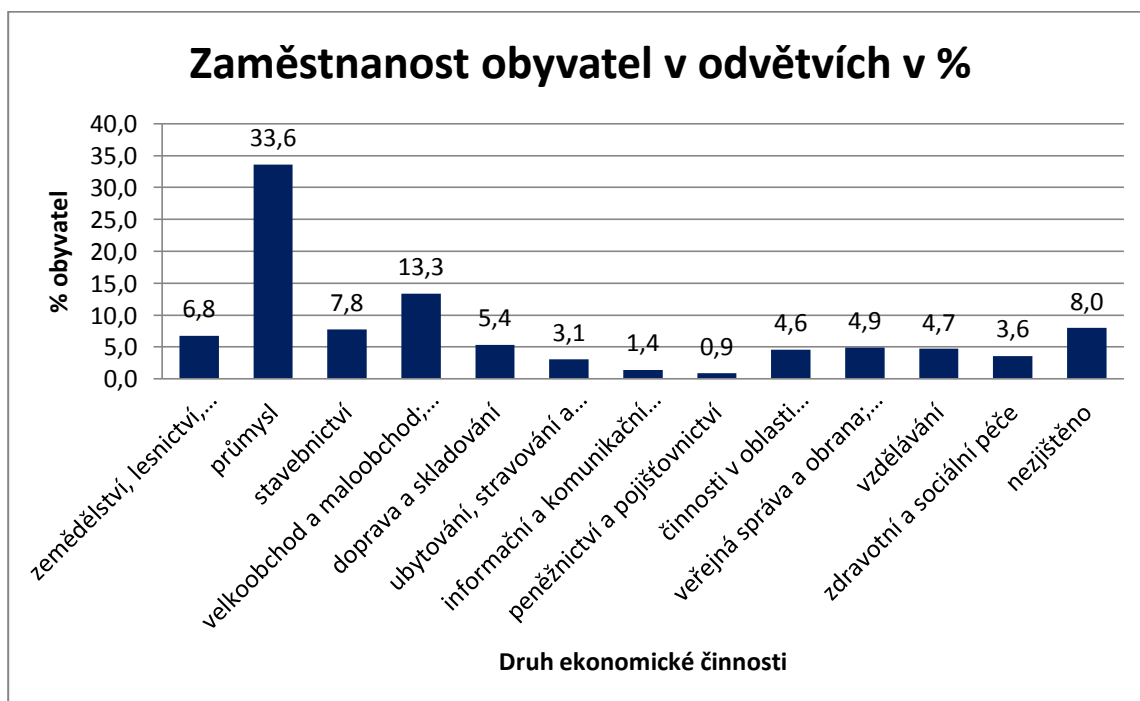
2.3.3 Trh práce

Podle sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 lze v Prušánkách sledovat ekonomickou aktivitu obyvatelstva. Tabulka 3 pojednává právě o ekonomicky aktivním a neaktivním obyvatelstvu. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo tvoří více než 50 % z celkového počtu, z čehož je téměř 44 % obyvatel zaměstnaných a 7 % nezaměstnaných. Ekonomicky neaktivních obyvatel je 46,7 %. Do této skupiny patří důchodci, studenti, žáci a učni.

Tabulka 3: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity v obci (zdroj: ČSÚ)

<i>Ekonomická aktivita</i>	<i>Obyvatelstvo celkem</i>	<i>Obyvatelstvo v %</i>	<i>Muži</i>	<i>Ženy</i>
Obyvatelstvo celkem	2 090	100,0	1 049	1 041
Ekonomicky aktivní	1 061	50,8	588	473
Zaměstnaní	915	43,8	509	406
Nezaměstnaní	146	7,0	79	67
Ekonomicky neaktivní	975	46,7	433	542
Nezjištěno	54	2,6	28	26

Struktura zaměstnanosti obyvatel v jednotlivých ekonomických odvětvích je zobrazena v následujícím grafu. Počet obyvatel v daném odvětví je uvedeno v %.

Graf 4: Zaměstnanost obyvatel v jednotlivých ekonomických činnostech v % (zdroj: ČSÚ)

Z grafu je možné vyčíst, že nejvíce obyvatel pracuje v průmyslu a to téměř 36 %. Velká část obyvatel pracuje také ve velkoobchodě, maloobchodě, opravě a údržbě motorových

vozidel. Dalšími nejčastějšími ekonomickými činnostmi jsou stavebnictví, necelých 8 %, a zemědělství, lesnictví a rybářství necelých 7 %.

2.4 Bydlení

Zástavbu obce tvoří především rodinné domy, jak lze vyčíst z Tabulky 4. Celkový počet domů v roce 2011 byl 740, z čehož bylo 643 obydlených rodinných domů. V roce 2001 byl celkový počet domů 691, z nichž bylo 605 obydlených. Toto srovnání ukazuje, že počet domů stoupl o téměř 50 za 10 let.

Technická vybavenost domů je dobrá. Na kanalizační síť je napojeno bezmála 77% domů a na vodovod téměř 82% domů. Plyn je zaveden do 78% domů a ústřední topení do 74%.

Tabulka 4: Počet domů a jejich technická vybavenost v roce 2011 (zdroj: ČSÚ)

	Celkem	z toho		Počet osob	
		Rodinné domy	Bytové domy	Rodinné domy	Bytové domy
Domy celkem	740	726	9	2 080	2 011
Obydlené domy	653	643	7	2 080	2 011
Technická vybavenost					
Kanalizační síť	567	560	5	1 831	1 782
Vodovod	604	594	7	1 964	1 895
Plyn	576	566	7	1 877	1 808
Ústřední topení	545	536	7	1 833	1 766

Následující Tabulka 5 jasně potvrzuje, že počet domů v obci stoupá. V posledním období, tedy 2009 – 2013, je to dáno zejména rozšířením zástavby na nových ulicích Slunečná a Moravská. Na ulici Moravská je v plánu vybudovat celkem 36 rodinných domů, z nichž některé jsou již dokončeny či ve výstavbě. Cena pozemků na ulici Moravská je 400 Kč/m² + DPH 21%. O bydlení mají zájem jak občané Prušánek, tak občané jiných obcí. Do budoucna se uvažuje, že výstavba bude pokračovat od ulice Moravská směrem ke kostelu. (Obec Prušánky, 2008)

Tabulka 5: Počet dokončených rodinných domů/bytů za jednotlivá období (zdroj: ČSÚ)

Období	1999 - 2003	2004 - 2008	2009 - 2013
Počet domů	14	6	36

2.5 Služby v obci

Obec poskytuje občanům služby v podobě školství, zdravotnictví, sociálních služeb a dalších.

2.5.1 Školství

V obci Prušánky se nachází Základní a Mateřská škola obce Prušánky, která funguje jako příspěvková organizace zřízená obcí.

➤ Základní škola

Budova základní školy byla postavena v roce 1973 a je situována na ulici Školní, stejně jako mateřská škola. Navštěvují ji žáci z Prušánek i vedlejšího Josefova, kde základní škola není. V roce 2001 byla právně sloučena s mateřskou školou.

Součástí areálu základní školy je školní jídelna, školní družina, dílny, tělocvična, učebna v přírodě, zahrada, pískoviště, doskočiště a víceúčelové hřiště. Budova školy byla zrekonstruována v roce 2002, byly provedeny stavební úpravy, výměna oken a zateplení. Nyní se škola zaměřuje na lepší vybavení učeben a pomůcek.

Při škole funguje Sdružení rodičů a přátel školy, které podporuje aktivity školy a žáků zejména po finanční stránce. Pomáhá také s přípravou plesu, který je pořádán každoročně a jehož součástí je předtančení žáků 9. třídy.

Žáci jsou vedeni k zodpovědnému přístupu k přírodě a k sobě navzájem v projektu Ekoškola. Pro žáky 7. třídy je pořádán lyžařský výcvik a pro žáky 6. a 8. tříd jsou pořádány třídní outdoorové kurzy tzv. Týmečky. Žáci se na těchto kurzech naučí především spolupracovat v kolektivu a reagovat na různé situace, které lze zažít v běžném životě. Tento program je pro žáky velmi přínosný.

Součástí školy je jídelna, kterou mohou využívat žáci základní školy. Obědy mohou odbírat v jídelničce také ostatní obyvatelé, v roce 2007 byl také zahájen rozvoz obědů a to zejména pro seniory, nemocné lidi a maminky na mateřské dovolené. Mladší děti mohou využít také školní družiny. (Základní škola Prušánky, 2007)

Víceúčelové hřiště v areálu školy, které je zároveň jediné zařízení svého druhu v Prušánkách, bylo zprovozněno ve školním roce 2007/2008. Hřiště je určeno pro míčové hry, jsou zde basketbalové koše, fotbalové brány a také možnost připevnění sítě na volejbal či tenis. Žáci využívají hřiště při výuce tělocviku a mají možnost využít hřiště i mimo

výuku a to zdarma. Hřiště si mohou pronajmout také ostatní jednotlivci či skupiny. Poplatek za pronájem činí 100,- Kč/hodina. (Obec Prušánky, 2008)

Při základní škole jsou zřizovány sportovní kroužky: atletika, pohybové hry, florbal a kroužek němčiny. Obec do budoucna plánuje rozšíření kroužků, kde by se vyučovala hra na hudební nástroje, zpěv a další. (Základní škola Prušánky, 2007)

➤ **Mateřská škola**

Provoz mateřské školy byl zahájen v roce 1967. Zázemí pro děti je velmi dobré, třídy jsou vybaveny moderním nábytkem a dostatečným vybavením. Součástí areálu je zahrada, kde jsou umístěny průlezky a pískoviště. Ve škole jsou celkem 4 třídy a od školního roku 2012 – 2013 byla nově zřízena další třída v budově školy, jejíž kapacita je 12 dětí. (Základní škola Prušánky, 2007)

2.5.2 Zdravotní a sociální služby

Prušánky mají zdravotnické středisko, které je součástí domu s pečovatelskou službou ve středu obce. Sídlí tady praktická lékařka pro dospělé a dětská lékařka. V budově je umístěna také lékárna a Donera s.r.o., zabezpečující dopravu nemocných, raněných a rodiček k lékaři, do nemocnice či do lázní.

Další lékařka pro děti a dorost ordinuje v privátní ordinaci mimo zdravotní středisko. Ve vlastní ordinaci funguje i zubní lékařka. Obec nemá vlastní nemocnici, nejbližší nemocnice je v Hodoníně. Dům s pečovatelskou službou jednou z organizačních složek obecního úřadu, nabízí ubytování a sociální služby pro lidi důchodového věku. (Obec Prušánky, 2008)

2.5.3 Knihovna

Místní knihovna zajišťuje půjčování knih a meziknihovní výpůjční služby, které lze využít, pokud hledaná kniha není v místě dostupná. Za poplatek je možné využít internet, tisk a kopírování. V knihovně se konají tematické besedy se žáky základní a mateřské školy, kde děti plní úkoly a hravou formou se seznamují s různými knihami. Občas v knihovně probíhají besedy s autory, o to však veřejnost zatím příliš velký zájem nejeví. (Obec Prušánky, 2008)

2.5.4 Pošta

V budově obecního úřadu se nachází pobočka České pošty, před budovou je umístěna také schránka na dopisy.

2.5.5 Kabelová televize, infokanál, místní rozhlas

Kabelová televize byla v obci zavedena v roce 1996. Provozovatel těchto služeb je RTV – 5 servis, spol. s. r.o. zajišťující přípojky a servis. Kabelová televize nabízí zhruba 20 programů a v současnosti je k ní připojeno zhruba 425 domácností v Prušánkách.

Součástí kabelové televize je i infokanál obce Prušánky, kde jsou prostřednictvím prezentace uváděny všechny aktuální informace obecního úřadu ohledně dění v obci, slouží také pro propagaci společenských událostí a inzerci. Infokanál lze spustit také online na webových stránkách obce.

Další z informačních nástrojů obce je místní rozhlas. Nově je hlášení obecního úřadu zavedeno dvakrát denně a to v 16:00 a v 18:00 s cílem zlepšit informovanost občanů. Hlášení je možné vyslechnout také na infokanále. (Obec Prušánky, 2008)

2.5.6 Zpravodaj

Prušánecký zpravodaj je pravidelné periodikum, které je vydáváno obecním úřadem 4 krát do roka. Slouží pro informování občanů o současném dění v obci, o nadcházejících a uplynulých událostech, součástí je také spousta fotografií. Zpravodaj spravuje redakční rada, která je složena z pracovníků obecního úřadu. Příspěvky přidává redakční rada, starosta, místostarosta, členové místních organizací a spolků, apod. (Obec Prušánky, 2008)

2.6 Samospráva

Obec má následující orgány:

Zastupitelstvo obce: 15 členů

Rada obce: 5 členů

Starosta: Ing. Lubomír Zahradník

Místostarosta: Jan Nosek

Obec dále zřizuje **kontrolní a finanční výbor**. Součástí obecního úřadu je:

- matrika,

- pokladna,
- finanční a mzdová účtárna,
- kulturní a správní pracovník,
- uklízečka.

Mezi organizační složky obecního úřadu patří dům s pečovatelskou službou a obecní knihovna nacházející se ve stejné budově. Příspěvkové organizace, které obec zřizuje, jsou ZŠ a MŠ Prušánky a PRUTES Prušánky.

Obec v minulém roce také schválila následující komise: sociální a kulturní komisi, komisi životního prostředí a komisi stavební. (Obec Prušánky, 2008)

2.7 Rozpočet obce

Jak je možné sledovat v následující tabulce rozpočtů za uplynulé roky 2012, 2013 a 2014, rozpočet byl vždy přebytkový. Část přebytku šlo vždy na splátku dlouhodobých půjček a část na bankovní účet.

Tabulka 6: Schválené a skutečné rozpočty pro rok 2012, 2013, 2014 v tis. Kč (zdroj: Monitor, 2014)

	2012		2013		2014	
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost
příjmy	32 294	36 656	35 175	40 234	36 213	41 474
daňové	17 031	18 394	21 902	23 268	21 929	24 910
kapitálové	6 220	3 134	2 415	2 499	1 915	1 539
nedaňové	7 771	10 610	10 223	12 191	11 458	9 590
přijaté transfery	1 272	4 517	635	2 275	911	5 435
výdaje	29 761	33 895	32 950	38 877	33 924	30 507
běžné	14 024	15 332	13 801	18 202	17 648	18 341
kapitálové	15 737	18 563	19 149	20 675	16 275	12 165

Analýza příjmů

Předchozí tabulka zobrazuje plánované a skutečné příjmy a výdaje rozpočtu dle druhového členění, částky jsou zaokrouhleny na tis. Kč. Dle tabulky lze jednoznačně určit, že největší příjmy má obec z příjmů daňových.

Druhá největší položka příjmů jsou nedaňové příjmy, kam patří zejména příjmy z úhrad dobývaného prostoru a vydobytých nerostů. Na katastru obce jsou totiž významná nale-

ziště plynu. Příjmy z těžby v letech 2012 až 2014 byly 9 231 tis. Kč, 9 385 tis. Kč a 7 070 tis. Kč. Další položkou jsou kapitálové příjmy, které má obec zejména z prodeje pozemků.

V roce 2012 byly obci poskytnuty dotace na pořízení dopravního prostředku pro Sbor dobrovolných hasičů Prušánky a na výstavbu cyklostezky na trase Prušánky – Josefov. Dotace na výstavbu kanalizace a na SDH byly přijaty v roce 2013. V roce 2014 byly přijaty transfery na zateplení Kulturního domu, zametací vůz, pořízení repasovaného vozidla CAS a dotace na SDH.

Analýza výdajů

Nejvyšší položky běžných výdajů tvoří výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje, zejména výdaje na služby obyvatelstvu, neinvestiční příspěvky příspěvkových organizací, které jsou v jednotlivých letech ve výši 2 500 tis. Kč ročně, platy zaměstnanců a odměny členů zastupitelstva. Významnou položkou jsou také výdaje na energie, které jsou každoročně ve výši kolem 1 mil. Kč.

Kapitálové výdaje v roce 2012 byly vynaloženy na stavbu inženýrských sítí na nové ulici Moravská 6 627 tis. Kč, vybudování chodníků 3 393 tis. Kč, cyklostezky Prušánky – Josefov 3 688 tis. Kč a pořízení dopravního prostředku pro SDH 1 076 tis. Kč. V roce 2013 se investovalo do zateplení a rekonstrukce kulturního domu 4 524 tis. Kč, pořízení nového traktoru 1 137 tis. Kč, výkupu pozemků a budování silnic. Rok 2014 byl ve znamení investic do dopravních prostředků. Investovalo se do hasičského automobilu, zametacího vozu a osobního automobilu, dále pak do místních komunikací Dlážděná a Potoční. (Monitor, 2014; Obec Prušánky, 2008)

2.8 Životní prostředí

2.8.1 Klima

Prušánky se rozkládají v nejteplejší a zároveň také nejsušší části jižní Moravy. Leží v teplém klimatickém pásmu, kde jsou delší, teplá a suchá léta a mírnější zimy. (Čapka, 1999)

2.8.2 Zeleň

Obec je obklopena přírodou, především polem, větrolamy a vinohrady. Návštěvník i občan Prušánek zcela jistě ocení trasu do Nechor, kde jsou vysázeny vysoké stromy, které jsou postupně obnovovány, a také lány vinné révy. Obec má svůj park, kde se nacházelo koupaliště, které však bylo kvůli špatnému stavu zdemolováno. V plánu je však park nadále obnovovat. V parku se pořádají některé obecní události jako Svatojánská noc, Noční soutěž SDH o pohár starosty obce, apod. Problémem je však absence laviček a jakéhokoli vybavení, což z parku dělá ne příliš atraktivní místo pro trávení volného času.

V obci jsou podél hlavních tras vysázeny předzahrádky, které vytváří jednotný upravený vzhled obce. Zahrádky jsou udržovány obecními pracovníky. Výsadba zahrádek byla uskutečněna v roce 2009, v rámci OP Životní prostředí. (FondyEU.eu, 2015)

2.8.3 Znečištění

V obci se nevyskytuje žádný významný objekt, který by produkoval velké množství emisí, obcí prochází silnice, která však není hlavní dopravní tepnou a tak provoz není natolik silný, aby znečišťoval ovzduší. Obec má kanalizační síť a propracovaný systém odpadového hospodářství.

2.8.4 Vodní toky

Obcí protéká potok Prušánka, který pramení u obce Čejkovice, teče přes rybník Velký Bílovec a Žižkovský rybník. V Prušánkách se vlévá potok Lučnice, tok dále pokračuje přes Dolní Bojanovice a vlévá se do řeky Kyjovky. Prušánka již několikrát potrápila místní občany bydlící poblíž, když se hladina zvedla a zatopila jejich sklepy a zahrady. S výskytem větších srážek stoupá také riziko, že steče voda z okolních polí a zatopí lidem sklepy. Aby obec předcházela povodním, byla v roce 2012 vybudována protipovodňová ochrana financovaná z prostředků Ministerstva zemědělství ČR. Protipovodňová ochrana se skládá ze dvou vodních nádrží, které mají také zajistit optimální podmínky pro rostliny a živočichy na daném území. (Asociace PÚ, 2014)

2.8.5 Těžba

Oblast regionu Podluží je bohatá na naleziště ropy a zemního plynu. Na katastru obce Prušánky se těží zemní plyn, přičemž obec má z těžby provize do obecního rozpočtu. Například v minulém roce 2014 byly finanční prostředky získané z těžby ve výši

9 505 700,-. Způsob těžby je šetrný k životnímu prostředí. (MND, 2013; Obec Prušánky, 2008)

2.9 Dopravní infrastruktura

2.9.1 Silniční doprava

Prušánky leží v blízkosti slovenských hranic, nejbližší hraniční přechody jsou ve městech Hodonín (napojení na Holič) a Břeclav a další je v obci Lanžhot (napojení na Brodské). V blízkosti je dálnice D2 ve směru na Brno. Nejbližší vjezd na dálnici je v Podivíně 10 km od obce.

Obcí prochází silnice II/422, která spojuje obec z jedné strany s obcemi Moravský Žižkov - Velké Bílovice, kde je pak možné pokračovat po silnici II/422, která vede na Podivín. Z druhé strany je obec napojena silnicí II/422 na obce Josefov a Lužice, kde se silnice kříží se silnicí I/55 Hodonín – Břeclav. Z obce je tedy snadná dostupnost do obce s rozšířenou působností Hodonín. Další cesta vede po silnici č. 4233, která je přímo napojena na silnici I/55 (Hodonín – Břeclav) nebo je možné dále pokračovat do sousední Moravské Nové Vsi po silnici II/424.

Všechny okolní silnice jsou v dobrém stavu. Poslední oprava (nový kryt silnice) byla uskutečněna na úseku Prušánky – Moravský Žižkov v roce 2013.

2.9.2 Autobusová doprava

Prušánkami jezdí pravidelná autobusová doprava, ve směrech:

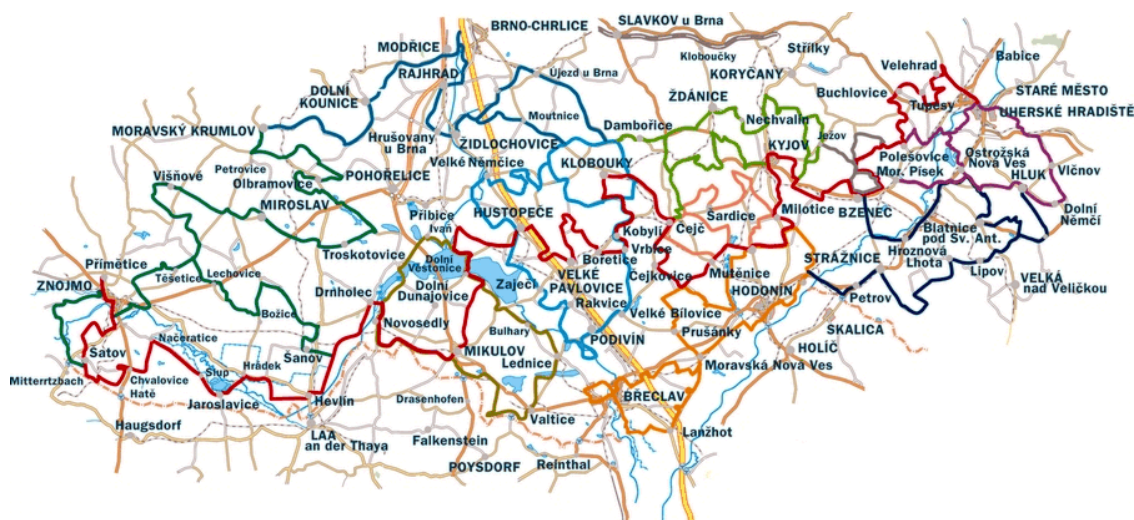
- Podivín – Hodonín
- Prušánky – Břeclav

Obec je zapojena do Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. Tento systém zajišťuje propojení spojů po celém Jihomoravském kraji. Pro občany Prušánek, kteří dojíždí do zaměstnání vlakem, tedy není absence železniční sítě výrazným problémem, protože zde existuje dobré napojení autobusové dopravy na železniční. Nejbližší železniční stanice je v obci Moravská Nová Ves. (Obec Prušánky, 2008)

2.9.3 Cyklistická doprava

V současnosti existuje v Prušánkách pouze jedna cyklistická stezka, která vede do půli cesty na trase Prušánky – Josefov. Další cyklostezka je v plánu přímo v obci a to zadní

cestou z Prušánek do Nechor. Obec je zapojena do projektu Moravských vinařských stezek. Projekt realizován na území Jižní Moravy si klade za cíl vybudování cyklistických tras pro návštěvníky moravských vinařských vesnic, památek a krajiny a současně propagaci tohoto druhu cykloturistiky. Tento projekt vytvořil síť 11 cykloturistických tras a služeb pro cykloturistiku, což vedlo k velkému rozmachu cykloturistiky také v obci Prušánky. (Moravské vinařské stezky, 2013)

Obrázek 3: Moravské vinařské stezky (zdroj: Obec Prušánky, 2008)

2.10 Technická infrastruktura

2.10.1 Plyn

Zemní plyn je rozveden po celé obci od roku 1982. Plynovod je umístěn na okraji obce, konkrétněji oblasti „Padělky“ na trase Prušánky – Moravská Nová Ves. Plynovod se skládá z několika regulačních stanic, které jsou rozmístěny po obci tak, aby pokryly všechny odběr. Kapacita regulačních stanic je v současné době pro potřebu obce dostačující. (Územní plán obce Prušánky)

2.10.2 Elektřina

Výrobní elektrické energie v oblasti nejsou vybudovány. Nachází se zde vedení napětové hladiny sítě 400 kV. Toto jednoduché vedení VVN 497 Sokolnice – Stupava prochází obcí v západní části. Celé území je napájeno z odboček venkovního vedení a VN 35 s napětovou hladinou 22 kV. Vedení je chráněno ochranným pásmem, které je široké

10 m na každou stranu. Trafostanice 22/0,4 kV jsou rozmístěny po katastru obce a současným potřebám příkonu vyhovují. Veřejné osvětlení je rovněž rozvedeno po celé obci.

2.10.3 Vodovod a kanalizace

Obec je napojena na vodovod Podluží, konkrétně na obec Moravskou Novou Ves, který provozuje Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s. Obec tedy nedisponuje vlastním zdrojem pitné vody, avšak má vlastní ČOV. V roce 2009 byly odkanalizovány také Nechory – areál vinných sklepů. Veškeré odpadní vody jsou napojeny na ČOV, která je umístěna v areálu bývalého závodu Fruiko. ČOV byla vybudována v roce 1990. Jedná se o mechanicko – biologickou čističku odpadních vod, která slouží k čištění především komunálních odpadních vod a vod splaškových. Provozovatelem ČOV je příspěvková organizace PRUTES, jejímž zřizovatelem je obec Prušánky. Občané platí stočné ve výši 730,- za osobu/rok. (Obec Prušánky, 2008)

2.10.4 Odpadové hospodářství

Pravidelný svoz komunálního odpadu zajišťuje svozová firma Tespra Hodonín s.r.o. Obec Prušánky provozuje sběrný dvůr a recyklační plochu stavební suti.

Recyklační plocha slouží k uložení stavební suti a starého použitého stavebního materiálu. Plocha má pravidelnou otevírací dobu a za uložení suti se platí 130 Kč za 1 tunu.

Sběrný dvůr opadů je vybudován v obci Prušánky za účelem ukládání nebezpečných a ostatních odpadů a ke zpětnému odběru elektrozařízení. Odpady jsou ve sběrném dvoře ukládány do označených kontejnerů a do budovy sběrného dvora. Sběrný dvůr má pravidelnou otevírací dobu a s umístěním odpadu poradí přítomný zaměstnanec. Služby sběrného dvora jsou zdarma pro občany Prušánek, po předložení občanského průkazu. Ve sběrném dvoře je možné odevzdat: nebezpečné odpady, elektrické zařízení, bioodpady, železný šrot, sklo, objemný odpad, apod. Obec spolupracuje s dalšími společnostmi, které si zpětně odebírají elektrozařízení a provádí jeho další využití či recyklaci.

Občané třídí odpad také prostřednictvím barevně označených **pytlů** na papír a plasty, které jsou svázeny jednou za 14 dní. Ve středu obce jsou umístěny **kontejnery** na papír, sklo, plasty, elektrozařízení a textil, další kontejnery lze najít i na ulici Krátká, pod kopečkem. Informovanost občanů o třídění odpadů je velmi dobrá. Po obci jsou také rozmístěny odpadkové koše. Lze je najít na frekventovanějších místech, například u obchodů, kulturního domu a na zastávkách. Obec se na svých webových stránkách podrobně

věnuje problematice třídění odpadu. Prušánky jsou v této disciplíně velmi úspěšné, v roce 2014 se umístili na 3. místě v okrese Hodonín.

Obec Prušánky v budoucnu plánuje zřízení **kompostárny**, kde se bude ukládat bio odpad, který se bude dále zpracovávat a používat například ke hnojení. (Obec Prušánky, 2008)

2.11 Zemědělství a průmysl

Zemědělství a průmysl jsou odvětvími, kde pracuje největší procento obyvatel Prušánek.

2.11.1 Zemědělství

V obci jsou výborné podmínky pro zemědělství, zejména pro pěstování vinné révy. Velmi dobré podmínky jsou také pro pěstování řepky olejné, obilí, kukuřice, brambor, rajčat, ovoce a dalších plodin.

Tabulka 7: Výměra půdy v katastru obce Prušánky (zdroj: ČSÚ)

	Výměra (ha)
Celková výměra	1413,74
Zemědělská půda	1253,40
Orná půda	996,20
Zahrady	35,07
Sady	45,84
Chmelnice	x
Vinice	175,84
Trvalé travní porosty	0,45
Lesní půda	21,16
Vodní plochy	20,94
Zastavěné plochy	39,12
Ostatní plochy	79,12

Zemědělská půda zabírá největší výměru v katastru obce a to 1253 ha z čehož má největší podíl orná půda 996 ha a poté vinice, které tvoří téměř 176 ha. 46 ha zabírají sady a 35 ha zahrady. V obci se nachází několik podniků, jejichž hlavní činností je zemědělství. Pracuje v něm také téměř 7% obyvatel.

Mezi největší firmy můžeme zařadit:

AGRO Podlužan, a.s. – Firma s 26 zaměstnanci vznikla z bývalého zemědělského družstva a v současnosti se zaměřuje především na pěstování obilovin, řepky, kukuřice, vinné

révy a zeleniny. Zprostředkovává prodej některých zemědělských strojů a nabízí služby v oblasti setí a sklizně zemědělských plodin. Pracuje zde 26 zaměstnanců. (Agro Podlužan, 2013)

Vinařství:

Morávia Víno, spol. s.r.o., Vinařství Nechory, Rodinné vinařství Košut, s.r.o., Vinařství Melchrt, Vinařství Maršálek, a mnoho dalších. (Firmy.cz, 2015)

2.11.2 Průmysl

Co se týče průmyslu, v obci se nachází firmy zaměřující se na různé druhy činností, jsou to firmy:

Termoreg, spol. s.r.o. – Výrobce automatizací a dodavatel aplikací na klíč. Hlavní oblasti výroby jsou především potravinářské technologie, technologické procesy, balení potravin, apod.

T – STAN spol. s.r.o. – Firma se specializuje na výrobu a prodej zámkové dlažby.

Special Turbo a.s. – Společnost založená v roce 1992 se specializuje na prodej a opravy turbodmychadel, montáž a opravy klimatizací.

Ehos, s.r.o. – Elektroinstalační práce, montáž klimatizací, pokládání podlahového topení, a další činnosti.

Další firmy působící v obci – **Topenářství Petr Zálešák, Pureta, s.r.o., Econ krby, Truhlářství Valenta, Truhlářství Novák, Kamenosochařství – Milan Vrána, Kamenictví – Seják,** atd. (Firmy.cz, 2015)

3 KULTURA

Významným znakem Prušánek je tradiční kultura. Následující část popisuje historii kultury a společenských událostí, památky a současný kulturní život v obci.

3.1 Historie

Hlavní doménou Prušánek bylo již v minulosti **vinařství a folklórní tradice**. Výraznější rozvoj kulturního života byl zaznamenán od roku 1953, kdy byl založen **Slovácký krúžek**. Posláním tohoto kroužku bylo právě udržování folklórních tradic, tedy zpěvu, tance a muziky typické pro zdejší kraj. Slovácký krúžek v obci funguje i dnes.

K rozvoji kultury přispěla **stavba kulturního domu** v roce 1959. Před stavbou zde nebylo mnoho míst k pořádání kulturních akcí, jednalo se spíše pouze o místní hostince, kde se konaly menší zábavy a plesy. Stavba kulturního domu byla proto velkým krokem vpřed pro kulturní život v Prušánkách. V minulosti se objevovaly úspěšné pokusy o ochotnické divadlo, kde vystupovali jak děti tak dospělý. Představení se konaly právě v nově zbudovaném kulturním domě, stejně jako výstavy, vystoupení různých zpěváků, muzik a dokonce i orchestrů.

Setkávání cimbálových muzik se stalo místní doménou. Do Prušánek se sjížděly cimbálové muziky z širokého okolí a předváděly svou lidovou tvorbu. Tyto akce se konaly vždy v květnu a byly hojně navštěvované. V roce 1972 byl manželi Čechovými v obci založen dětský folklórní soubor **Podlužánek** s vlastní cimbálovou muzikou. Dětský soubor reprezentoval obec i v mezinárodním měřítku. Své umění podlužáckého zpěvu, tance a muziky předváděli nejen na místní půdě, ale také například ve Finsku, Rakousku, Holandsku, atd. Odrostlí členové Podlužánku později zakládali vlastní cimbálové muziky, vznikly například cimbálová muzika „Šohaj“ z které se poté oddělila cimbálová muzika „Verbuňk“. Manželé Čechovi mají velké zásluhy na rozvíjení místního folklóru. V současnosti jsou zde úspěšné snahy o obnovení dětského folklóru, který zde na určitou dobu ztratil své místo, prostřednictvím dětského folklórního souboru **Nechoránek**. (Čapka, 1999)

3.1.1 Typické události

Na začátku roku, v období masopustu, byly pořádány **plesy**, organizovány hasiči, sdružením rodičů a místní chasou. Konec masopustu byl oslavován **Fašaňkem**, který byl ve znamení maškarád, tance a zpěvu pořádán chasou.

Dalším velkým svátkem byly **Velikonoce**, v tuto dobu pravidelně chodili chlapi s tzv. tragači či řehtačkami a hrkali s nimi po celé obci, tato tradice byla sice na chvíli přerušena, ale místními ministranty je opět každoročně pořádána. V neděli před Velikonočním ponděním byla pořádána **Velikonoční zábava** a pondělí bylo ve znamení „**šlaháčky**“. Chlapci chodili „šlahat“ děvčata, často s velkou slávou za přítomnosti zpěvu a muziky na voze taženém koňmi, jak se dozvídáme od svých babiček. V dnešní době se tradice „šlaháčky“ stále dodržuje, avšak pouze se zpěvem. „Stavjání májek“, které se koná v noci na 1. května je také relativně stále dodržováno.

Dalšími slavnostmi bylo **boží tělo** a **poutě**, které byly a jsou především svátky křesťanskými. V létě se slavily **dožínky**, což byla slavnost na ukončení žní, pořádána Pod Nechory, jejíž součástí bylo nacvičené dožínkové pásmo a taneční zábava. Nejvýznamnější událostí byly **krojované hody**, které byly pořádány chasou nejprve na sv. Martina (den, kdy byl vysvěcen místní kostel), v roce 1981 se však i přes velké protesty přesunuly na období letních prázdnin.

Typickými folklórními událostmi, které se v Prušánkách konají již více, než sto let jsou „**zařázení hory**“ a „**vinobraní**“. Tyto vinařské události pořádané Pod Nechory, oslavující tancem a zpěvem úrodu vína, byly nejprve pořádány Sborem dobrovolných hasičů a později Svazem zahrádkářů v době dozrávání vinné révy.

Krátkou tradici měl v obci i **Dívčí vínek**, jež je dodnes v některých okolních obcích pořádán. Dalšími svátky byl **advent** a s ním spojený **svátek sv. Mikuláše** a **Vánoce**. Po Vánocích následoval **svátek sv. Štěpána**, kdy chlapi chodívali na koledu, a chasa si volila nových stárků na další rok. (Čapka, 1999; Obec Prušánky 2008)

3.2 Památky

V obci je možné najít některé historické památky, z nichž nejvýznamnější je farní kostel sv. Isidora z 18. století, který je umístěn ve středu obce. Dalšími památkami jsou kříže, boží muka a sochy, které jsou rozmístěny po katastru obce.

Farní kostel sv. Isidora

Kostel sv. Isidora je jednoznačně nejvýznamnější architektonickou památkou v obci. Tehdejší kaple byla vystavěna v letech 1712 – 1714 a zasvěcena sv. Isidorovi, patronu rolníků. Vzhledem k počtu křesťanů kapacita kaple nestačila, proto byla přestavěna na kostel s kopulovitou klenbou ve stylu vrcholného baroka. Kostel byl navíc zasvěcen sv. Martinu, na jehož svátek byl kostel v roce 1758 dokončen.

Kostel byl mnohokrát renovován, nejprve byl v roce 1861 podepřen čtyřmi podpěrnými pilíři, poté dalšími třemi, aby byla zajištěna dostatečná stabilita. Na kostele byla vyměňována střecha a kopule. Interiér se také v průběhu staletí měnil. Z původního interiéru jsou dochované pouze barokní boční oltáře po stranách, které jsou štukové, červeně mramorované s doplněním bílých postav andělů. Oltář, jehož součástí byl obraz sv. Isidora, byl nahrazen novým křížem a obětním stolem v duchu nové liturgie. V kostele byly umístěny varhany z roku 1862, které však musely být díky špatnému stavu v roce 1940 vyměněny za nové. Součástí areálu kostela je také **kaplička Panny Marie**, hřbitov a fara.

Kaple sv. Františka z Assisi byla vybudována v roce 1902 na Dílech za rybníkem. Stavba s prostým obdélníkovým půdorysem je zdobena ornamentem a na dveřích je nápis „*Sv. Františku oroduj za nás!*“.

Kaple Sv. Antonína Paduánského byla postavena pravděpodobně ve 20. století a nachází se u fotbalového hřiště.

Socha sv. Floriána pochází z roku 1839 a je nejstarší sochou v Prušánkách. Tato pískovcová socha inspirovaná barokem byla vyrobena pravděpodobně místním kameníkem. Zobrazuje muže držícího v jedné ruce praporec a v druhé ruce leje vodu na hořící dům stojící pod ním.

Socha sv. Josefa je postavena poblíž sochy sv. Floriána a pochází z roku 1920.

Socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1847 je umístěna na začátku zadní cesty z Prušánek do Nechor. Socha byla několikrát poničena, avšak pokaždé byla znovu zrenovována.

Boží muka stojí v Horních Nechorách jako pocta sv. Urbanovi, který je patronem vinařů. Původně zde byla umístěna pouze dřevěná deska s plastickým reliéfem - obrazem sv. Urbana, která byla převezena do muzea v Uherském Hradišti. Další stavba ctící sv. Urbana byla vystavěna z bílých cihel s vyřezávaným sv. Urbanem uvnitř. Později byly boží

muka nechtěně zbořeny a uvnitř se našla sklenice s penězi a vzkazem, který vysvětloval vznik této památky. Vystavěl ji v roce 1946 Jakub Hromek, rodák z Prušánek jako náhradu za dřevěný sloup a jako poděkování za neobvykle velkou úrodu všeho ovoce. Na tomto místě se vybuďovala nová boží muka s keramickou soškou sv. Urbana.

Vinařský kříž na cestě do Nechor

„Památku předkům, naději potomkům“

K oslavám 750. výročí Prušánek byl v roce 2011 na cestě do Nechor zbudován a posvěcen dřevěný kříž vysoký 5,60 metru s vyobrazením Ježíše Krista. Tuto překrásnou památku vytvořili umělci z Prušánek. Kříž vytvořil truhlář pan Josef Příborský, život Krista a motivy vinařství vyřezával pan František Hradil se synem Františkem, kterým trvalo toto dílo 3 roky, nakonec byla postava Krista namalována místní malířkou paní Slavomírou Foretovou. Díky těmto umělcům mají obyvatelé Prušánek symbol vinařství přímo na cestě do Nechor, kde se jím mohou kochat všichni projíždějící.

V Prušánkách stojí také další **kříže**, které byly vybudovány vesměs na počátku 20. století. Je to například Kříž mezi Prušánkami a Josefovem, mezi Prušánkami a Moravským Žižkovem, v Nové ulici a v parku u farního kostela. Dále jsou kříže rozmístěny i u některých domů. (Obec Prušánky, 2008)

3.3 Spolky a instituce

Spolkový život v obci je opravdu bohatý. Jsou zde spolky, které jsou zaměřeny na různorodé činnosti a zájmy, kterými se občané zabývají. Mnohé spolky mají ve své kompetenci také pořádání událostí, které jsou s jejich zájmy spojené. Spolky jsou rozříděny podle jejich hlavního zaměření na sportovní spolky, spolky zaměřující se na folklor a tradice, sociální spolky a další.

Sportovní spolky

TJ Podlužan Prušánky

Spolek se skládá ze tří oddílů:

➤ Kuželkářský oddíl

Populárním sportem jsou v obci kuželky. Kuželna je v Prušánkách umístěna v budově TJ Podlužan Prušánky u fotbalového hřiště. V obci jsou tři družstva dospělých: Družstvo

„A“ (III. liga), družstvo „B“ a „C“ (Krajský přebor 1) a družstvo dorostu. Funguje tady také amatérská liga, kde hraje okolo 25 týmů.

➤ **Fotbalový oddíl**

Funguje v obci od roku 1934 a skládá se z přípravy, žáků a mužů. Žáci hrají okresní přebor a muži III. A třídu. Zázemí mají stejně jako kuželkářský oddíl v budově TJ Podlužan Prušánky, vedle fotbalového hřiště.

➤ **Šachový oddíl**

Oddíl má ve svých řadách velmi kvalitní 3 družstva šachistů (32 členů) reprezentující obec v různých soutěžích: A – družstvo (2. liga E), B – družstvo (Krajský přebor II. třídy) a C – družstvo (Okresní přebor I. třídy Hodonín). Oddíl pořádá šachový turnaj. Schází se ve své vlastní šachové klubovně, která je umístěna v suterénu domu s pečovatelskou službou. Děti, které mají zájem se k oddílu přidat, mohou navštěvovat šachový kroužek. (Hodonínský deník, 2014)

Sbor Dobrovolných Hasičů Prušánky

Hasičský sbor funguje v obci již od roku 1897. Svě zázemí má v místní hasičské zbrojnici, která se nachází za kulturním domem. Sbor vyjíždí k požárům, povodním a dalším mimořádným událostem, které se dějí v obci či okolí. Sbor reprezentuje obec na hasičských soutěžích, které se konají po celé zemi a podílí se také na sportovním životě v obci pořádáním každoroční Noční soutěž SDH o pohár starosty obce a Štěpánského turnaje. (SDH Prušánky, 2011)

Folklór, tradice

Slovácký krúžek

Spolek fungující v obci od roku 1953 sdružuje členy za účelem obnovy folklórních tradic a jejich udržování. Součástí činnosti je i další vzdělávání členů, pořádání kulturních akcí a reprezentování obce na společenských událostech, které se konají v okolí. V krúžku působí mužský sbor, ženský sbor a další občané. Součástí dřív bývala i chasa, která však začala fungovat samostatně. Akce pořádané Slováckým krúžkem ve spolupráci s obcí jsou: Májové zpívání, Beseda u cimbalu, dále pak zarážání hory v kooperaci se svazem zahrádkářů.

Chasa

Chasa Prušánky je spolek, který se zabývá především folklórní činností, udržováním místních tradic a jejich předáváním dalším generacím. Členové chasy pořádají folklórní a společenské události kam patří zejména tradiční Krojované hody, Krojovaný ples, Velikonoční zábava, a další. Na tyto události se děvčata a chlapci oblékají do místních podlužáckých krojů, zpívají a tančí typické lidové tance. Členy se stávají lidé, kteří se po ukončení základní školy rozhodnou věnovat místnímu folklóru a reprezentovat obec v krojích.

Nechoránek

Dětský folklórní soubor Nechoránek vznikl v září 2012 s cílem vzdělávat a vést děti k místním folklórním tradicím. Děti se učí zpívat a tancovat a tyto dovednosti poté prezentují na různých vystoupeních jak jinak, než v tradičních krojích. Založení tohoto souboru bylo v obci velmi vítáno, což je vidět i na počtu dětí, které soubor navštěvují.

Spolek Nechorští vinaři

Nechorští vinaři, jak již název napovídá, mají jako svou hlavní činnost sdružování místních vinařů a dalších lidí, kteří mají zájem o vinohradnictví a vinařství. Účelem spolku je udržení těchto tradic v obci, další rozšiřování a zkvalitňování služeb a produktů týkajících se této oblasti a také jejich propagace. V posledních letech pořádají nebo se podílí na pořádání událostí velkých rozměrů, kam patří především K Nechorám do sklepa, košt vín, K Nechorám za mladým vínem, apod. (Nechorští vinaři, 2015)

Sociální spolky

Krásné místo

Hlavním cílem členů spolku krásné místo, je práce s dětmi a mládeží, organizace jejich času, vzdělávání a současně podpora morálních hodnot. Děti se schází v klubovně, kde pořádají schůzky, dále jsou pro ně organizovány různé tábory a výlety. (Obec Prušánky, 2008)

Senioři

Klub seniorů je v Prušánkách založen na podporu lidí v důchodovém věku. Spočívá především v organizování různých událostí právě pro seniory, kteří chtějí stáří prožít aktivně. Senioři, zejména pak seniorky jsou v Prušánkách opravdu aktivní, pravidelně se scházejí, pořádají dovolené do hor, do lázní, výlety do divadel apod. (Seniorpru, 2015)

Další spolky a instituce působící v Prušánkách

SRPDŠ – Sdružení rodičů a přátel školy, Rybáři, Římskokatolická farnost, Junák, Myslivci, Skauti, Včelaři, Kynologický klub Josefov, Karate klub a další.

3.4 Společenský život

V obci je pořádána celá řada událostí, z nichž se většina dotýká místních tradic, tedy folklóru a vinařství. Pořádány jsou rovněž sportovní události, výstavy a další. Pro tyto účely je k dispozici kulturní dům, který stojí v centru obce. V létě je využíváno také náměstí, areál u koupaliště a náměstí v Nechorách. Akce jsou pořádány obcí Prušánky, spolky či soukromými subjekty. Na konci minulého roku byla obcí nově zřízena sociální a kulturní komise, která má na starosti právě záležitosti kultury.

V průběhu roku občané mohou navštívit různé události. Na začátku roku se občané mohou těšit na **ohňostroj**. V lednu začíná období plesů, které trvá do konce února. Prvním plosem bývá **Krojovaný ples** pořádán chasou, která zahajuje ples slavnostní Moravskou nebo Českou besedou spolu s hosty, chasami z přizvaných obcí, za doprovodu dechové muziky. Dalšími plesy jsou **Kuželkářský diskoples**, pořádaný kuželkářským oddílem, a **ples SRPDŠ**, kde zase zahajují ples slavnostní polonézou žáci devátých tříd základní školy. V posledních letech se zde staly také oblíbenými a hojně navštěvovanými **Čundrbál**, kde hraje místní Kapela starých časů, a **Maškarní diskoples**. Součástí všech plesů, které se konají v kulturním domě je i bohatá tombola. Po maškarním plese následuje **karneval pro děti**, který organizují skauti.

Duben a květen jsou ve znamení **Velikonoční zábavy, koštu vín a Májového zpívání**. Dechovou a cimbálovou muziku, tanec a zpěv si mohou místní i návštěvníci užít na Velikonoční zábavě, v neděli před Velikonočním poděláním. Ochutnat víno od místních i okolních vinařů mohou na koštu vína, který je tematicky umístěn ve vinných sklepech u Jeňoura v Nechorách. Do Nechor si také mohou občané přijít zazpívat a poslechnout mužský a ženský sbor i sbory z okolních obcí na Májové zpívání.

V červnu se již tradičně koná **Svatojánská noc** v areálu u koupaliště, kterou mají rádi především děti pro které je připraven bohatý program v podobě show a vyhlášení víly svatojánské noci. Další velkou červnovou akcí je **K Nechorám do sklepa** aneb otevřené sklepy. Tato akce otevírá dveře sklepů a nabízí k ochutnání i k zakoupení vína místních vinařů.

Sportovní události jako fotbalový **Turnaj ulic**, šachový **turnaj**, kuželkářský **Memoriál Stanislava Zálešáka** a **noční soutěž SDH o pohár starosty obce** zaujímají své místo v červnu a červenci.

Pravděpodobně největší a nejnavštěvovanější jsou **Krojované hody**, které se pravidelně konají druhý týden v srpnu „pod zeleným“ na náměstí. V sobotu před hody je **beseda u cimbálu**, kde vystupují sbory, cimbálové muziky a v posledních letech také soubor Nechoránek. V neděli probíhá hlavní část hodů, kdy se chodí krojovým průvodem ke starostovi a na farnost a poté se sjíždějí chasníci a děvčata z okolních obcí. V pondělí se jde opět krojovým průvodem pro „stárků“ a odpolední zábava je spíše v domácím duchu. Úterý je pravděpodobně nejzábavnější částí, kdy jsou děvčata oblečená do chlapeckých krojů a chlapci předvádí maškarády.

Září patří slavnostem **zarážání hory** a **vinobraní**. Zarážání hory se v Nechorách odehrává první týden v září při západu slunce. Zarazí se „hora“ – vysoký kůl, ozdobený kyticí, a vínem, který symbolizuje, že do vinohradů nesmí nikdo vkročit až do vinobraní. O dva týdny později se koná slavnost vinobraní, kdy se „hora“ nese v průvodu z Prušánek do Nechor, kde se pak zarazí a do pozdních hodin se slaví opět zpěvem a tancem.

Gulášfest je jedna z nejnovějších událostí, která je pořádána v říjnu. Návštěvníci mají možnost ochutnat a ohodnotit nejlepší navařený guláš. Celé odpoledne je také připraven doprovodný program. V prosinci se konají tematické akce spojené s adventem, jako je: **adventní jarmark**, **rozsvícení vánočního stroměčku**, **výstava** a **koncert**. Po Vánocích se pak v místní tělocvičně utkají hráči stolního tenisu na **Štěpánském turnaji**.

4 CESTOVNÍ RUCH

Oblast Jižní Moravy je v posledních letech pro turisty, především cykloturisty, velmi atraktivní. Výjimkou nejsou ani Prušánky, které zaznamenávají nárůst turistů a to hlavně díky vesničce vinných sklepů s názvem Nechory, přes kterou vede síť Moravských vinařských stezek.

Teplé klima a poměrně rovinný terén způsobují, že nejvíce návštěvníků zavítá do obce především v letních měsících, dále pak na podzim, kdy probíhá slavnost vinobraní a přichází období burčáků. Obec může nabídnout příjemný vzhled, památky v podobě Farního kostela, kapliček a soch a okolní krajinu, která je tvořena vinicemi, polem a zelení. Z událostí jsou turisticky nejvíce navštěvované letní krojované hody a slavnosti pořádané v Nechorách.

Nechory

Malebná vesnička čítající kolem 450 vinných sklepů se začala budovat na přelomu 18. a 19. století. Je specifická zejména tím, že je od obce odpojená a je ve vzdálenosti 1,5 km, na rozdíl od ostatních vesnic, kde jsou sklepy umístěny přímo v zástavbě obce. Zvláštní název Nechory je odvozen od pověsti, která říká, že když ve sklepech pánové popíjeli a jeden z nich zůstal ležet a ptali se zda „je chorý?“ odpověděli „ne chorý, opilý“.

Nechory jsou centrem pozornosti turistů zejména při slavnostech Májové zpívání, zarážání hory, vinobraní a koštu vína, jak již bylo zmíněno výše, pak také v období burčáků, kdy se koná burčákový pochod. Pro místní vinaře jsou Nechory centrem pozornosti po celý rok, protože zde vyrábí svá vína. Okolí obce je také atraktivní, na cestě z Prušánek do Poddvorova se tyčí rozhledna, kde je krásný výhled na okolní obce. Vzhledem k narůstající návštěvnosti se začala budovat turistická zařízení. Nejčastěji navštěvují obec a Nechory cyklisté, pro které jsou po cestě k dispozici odpočívadla. Problémem bývá parkování osobních automobilů návštěvníků Nechor, jelikož zde není vybudováno parkoviště s dostatečnou kapacitou, často se stává, že nechorské ulice jsou těžko průjezdné. (Čapka, 1999; Obec Prušánky, 2008)

4.1 Turistické služby

4.1.1 Ubytovací zařízení

Největším poskytovatelem ubytování v obci je Hotel Beatrice, který je součástí Vinných sklepů U Jeňoura v Nechorách, který nabízí kapacitu až 75 lůžek. Vinné sklepy poskytují také prostory pro pořádání akcí s posezením až pro 300 lidí. Součástí je i cyklosklep, který je pro turisty v letních měsících otevřený. V Tabulce 8 jsou uvedena dostupná ubytovací zařízení. (Vinné sklepy u Jeňoura, 2015)

Tabulka 8: Ubytovací zařízení a počty lůžek v obci Prušánky (zdroj: Vinaři z Podluží, 2012)

<i>Zařízení</i>	<i>Lokalita</i>	<i>Počet lůžek</i>
Hotel Beatrice	Nechory	75
Vinný sklep u Osičků	Nechory	20
Penzion Nechorka	Nechory	19
Ubytování Pavlína Osičková	Nechory	15
Vinařství U sv. Kříže	Nechory	10
Ubytování v Nechorách	Nechory	10
Ubytování U Mazuchů	Nechory	10
Ubytování Prušánky	Prušánky	8
Ubytování U Slunečnice	Prušánky	8
Ubytování v Nechorách na Václaváku	Nechory	7
Sklep Nechory	Nechory	6

4.1.2 Stravovací zařízení

Míst, kde se turisté mohou najíst, v Prušánkách moc není. Je zde pouze **Hostinec U Schottlů**, který nabízí teplá i studená jídla. Dalším stravovacím zařízením jsou **Vinné sklepy U Jeňoura**, kde je však možné se najíst jen po předchozí domluvě a objednávce, nejde tedy o klasickou restauraci.

Turisté mohou pro lehké občerstvení využít místních hostinců:

- **Kavárna U Předínských**
- **Restaurace Mlýn**
- **Tafraporté bar „U Krpa“**
- **Kuželna**

K dispozici jsou místní obchody s potravinami: Maloobchodní síť Hruška, s.r.o. a Coop Jednota Hodonín. (Firmy.cz, 2015)

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření probíhalo v obci v měsíci březnu a dubnu roku 2015. Dotazníky byly dva, jeden byl určen pro občany Prušánek a druhý pro zastupitelstvo obce Prušánky. Cílem dotazníku bylo zjistit názory občanů na současný stav a budoucí rozvoj obce a následně porovnat jejich představy a hodnocení se zastupitelstvem.

5.1 Šíření dotazníku

Dotazník byl zveřejněn na internetu, byl šířen po sociální síti a byl k dispozici i v papírové podobě. Dotazníky lidé odevzdávali do schránek, které byly umístěny spolu s dotazníky na třech místech: chodba obecního úřadu, Tafraport bar „U Krpa“ a Kuželna. Tato místa byla zvolena z důvodu velké koncentrace obyvatel. O dotazníkovém šetření bylo informováno také prostřednictvím plakátů, které vyzývaly občany k vyplnění. Zastupitelé byli požádáni o vyplnění na pravidelné schůzi zastupitelstva.

5.2 Výsledky

5.2.1 Struktura respondentů

Dotazník se skládal z deseti otázek, z čehož dvě otázky byly segmentační, týkali se pohlaví a zařazení do věkové skupiny. Dotazník celkem vyplnilo 178 respondentů, z čehož však byly 3 dotazníky vyřazeny z důvodu špatného vyplnění. Celkem vyplnilo 175 občanů, tedy necelých 8% obyvatel. Poměr mužů a žen byl poměrně vyrovnaný, více vyplnilo mužů 54 %, žen 46%. Věkové kategorie byly rozčleněny na 5 skupin: 0 -17 let (2,3 %), 18 – 26 let (36 %), 27 – 45 let (36,6 %), 46 – 65 (20%) a 60 let a více (4%).

5.2.2 Analýza otázek

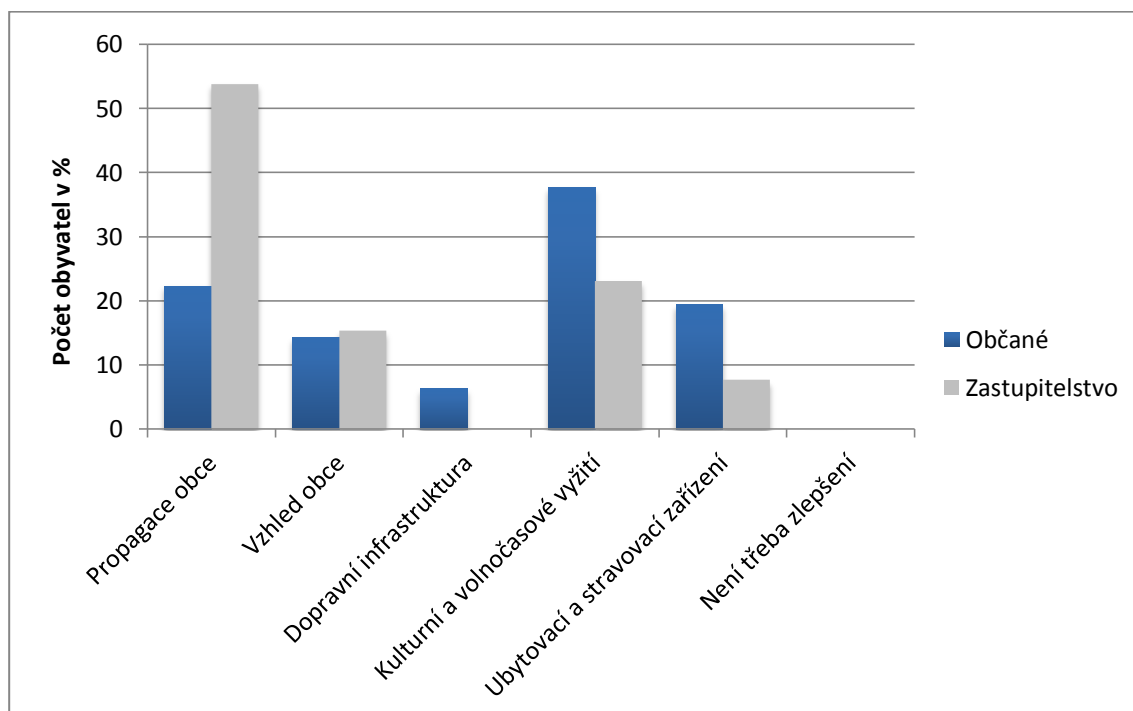
Myslíte, že je obec turisticky atraktivní?

Tabulka 9: Turistická atraktivita obce (zdroj: vlastní zpracování)

	<i>Občané</i>		<i>Zastupitelstvo</i>	
	<i>Počet</i>	<i>%</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
Ano	129	73,7	11	84,6
Ne	31	17,7	2	15,4
Nevím	15	8,6	0	0

Velká většina obyvatel i zastupitelů si myslí, že je obec turisticky atraktivní. Respondenti z řad obyvatel, kteří odpověděli, že obec turisticky atraktivní není si myslí, že pro zlepšení je nejdůležitější zlepšení v oblasti kulturního a volnočasového vyžití (45%), vzhledu obce (23%) a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení (16%).

Co je třeba zlepšit, aby byla obec turisticky atraktivnější?

Graf 5: Zlepšení turistické atraktivity (zdroj: vlastní zpracování)

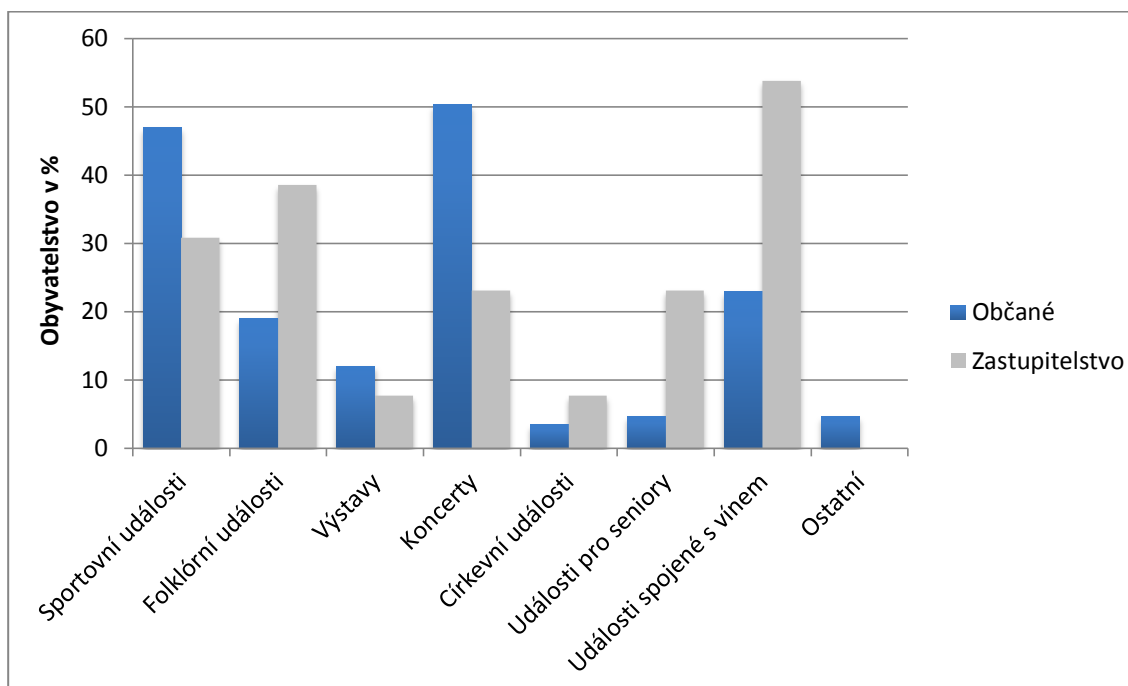
Největší část obyvatel odpověděla, že pro lepší turistickou atraktivitu je důležité zlepšit oblast kulturního a volnočasového vyžití (37,7%), další nejčastější odpovědi byla propagace obce a vzhled obce. Zastupitelé si naopak myslí, že nejdůležitější je propagace obce (53,8%), hned poté kulturní a volnočasové vyžití a vzhled obce.

Jaký druh událostí v obci nejraději navštěvujete?

Mezi nejoblíbenější události patří jednoznačně folklórní události s velkou převahou (60,6 %). Na druhém místě se umístily další události (30,3 %), kam byly zařazeny akce jako Gulášfest, Svatojánská noc a další. Velmi oblíbené jsou i události spojené s vínem (27,4 %).

Jaké společenské a kulturní aktivity by se měly v obci rozšířit?

Občané by uvítali hlavně rozšíření koncertů (50,3 %) a sportovních událostí (46,9 %). Většina zastupitelů by rozšířila události spojené s vínem, dále pak folklórní události.

Graf 6: Společenské aktivity (zdroj: vlastní zpracování)

Jak vnímáte postavení obce v následujících oblastech?

Tato otázka se zaměřovala na hodnocení jednotlivých oblastí v obci, které mohli být ohodnoceny známkou 1 (nejlepší) – 5 (nejhorší). Následující graf zobrazuje toto hodnocení v průměrech.

Tabulka 10: Hodnocení daných oblastí v obci (zdroj: vlastní zpracování)

	Hodnocení občanů v %					Průměrná známka	
	1	2	3	4	5	Občané	Zastupitelstvo
Odpadové hospodářství	27	49	16	6	2	2,06	1,77
Dopravní dostupnost	18	47	27	6	2	2,27	1,92
Zdravotnictví	21	41	29	6	4	2,33	2,15
Školství	18	40	29	10	3	2,4	1,92
Kulturní a společenský život	18	38	25	16	3	2,47	2,38
Vzhled obce	10	45	32	10	3	2,5	2,15
Životní prostředí	13	42	31	9	5	2,51	2,54
Sociální služby	9	42	34	12	3	2,57	2,54
Dostupnost služeb	10	41	31	13	5	2,61	2,46
Mezilidské vztahy	4	27	37	23	9	3,06	2,46
Sportovní a volnočasové vyžití	5	30	32	20	13,7	3,09	3

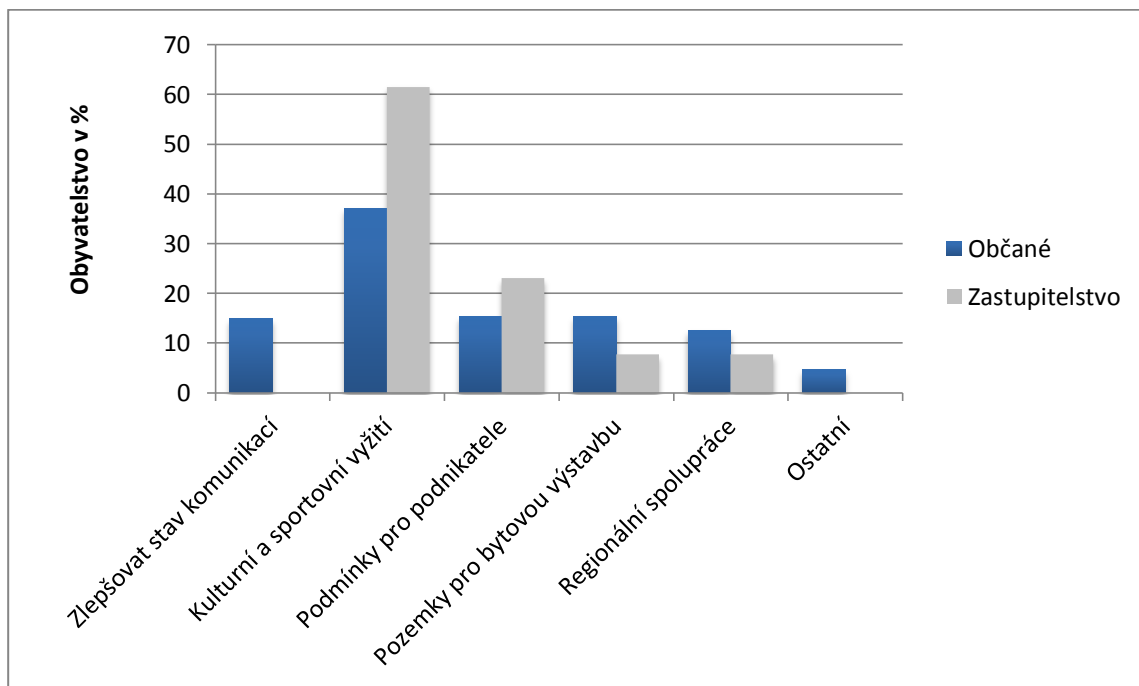
Úplně nejlíp dopadla jak u občanů, tak u zastupitelů oblast odpadového hospodářství. V této oblasti obec dělá maximum proto, aby byl odpad řádně vyvážený a tříděný a veřejnost to zjevně oceňuje. Jako druhá se umístila dopravní dostupnost, tedy dobré spojení s okolními obcemi. Jako třetí nejlépe hodnocená oblast vyšlo zdravotnictví.

Naopak za nejhorší oblast občané považují sportovní a volnočasové vyžití, což je zřejmě spojené s nedostatečným zázemím pro sportovní aktivity, absence parku a dalších míst k setkávání. Druhou nejhůře hodnocenou oblastí jsou mezilidské vztahy v obci.

Hodnocení občanů a zastupitelů jsou si velmi podobná, avšak občané byly kritičtější. Největší rozdíl je v názorech na mezilidské vztahy, dále ve školství a vzhledu obce.

Co je z vašeho pohledu nejdůležitější pro budoucí rozvoj obce?

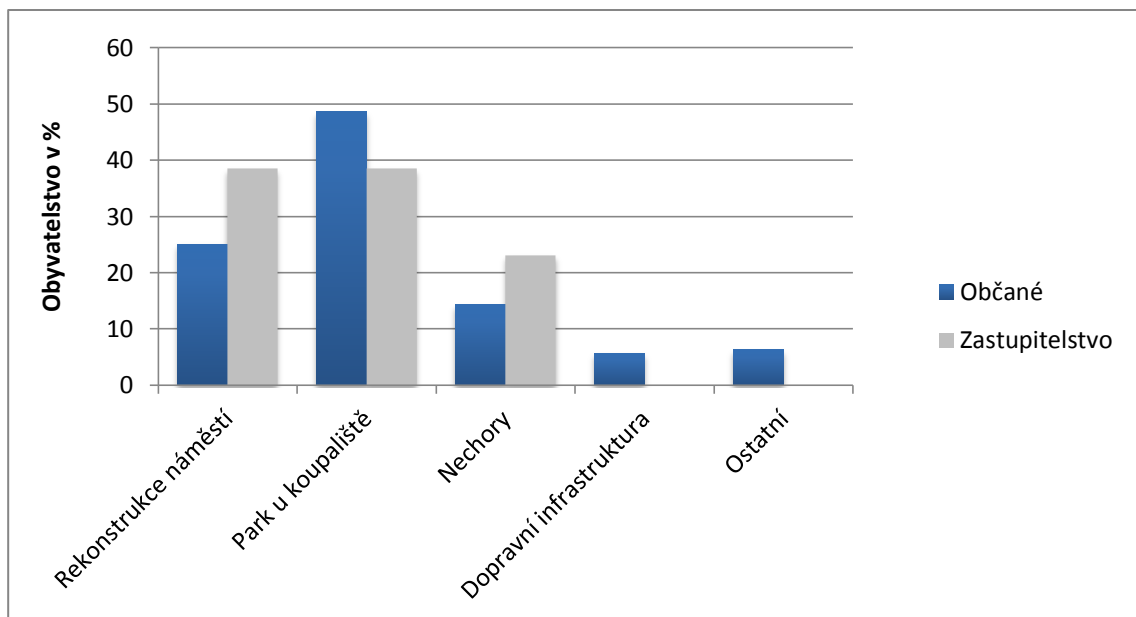
Pro budoucí rozvoj obce považují občané i zastupitelé jako nejdůležitější zlepšení kulturního a sportovního vyžití, jak je patrné z Grafu 7. Dalšími důležitými oblastmi jsou vytváření dobrých podmínek pro nové a stávající podnikatele a zajištění dostatku pozemků pro novou výstavbu. V této otázce se často objevovali poznámky, že je třeba vybudovat více hřišť a sportovišť pro děti.

Graf 7: Budoucí rozvoj obce (zdroj: vlastní zpracování)

Do jakých projektů by se mělo investovat nejdříve?

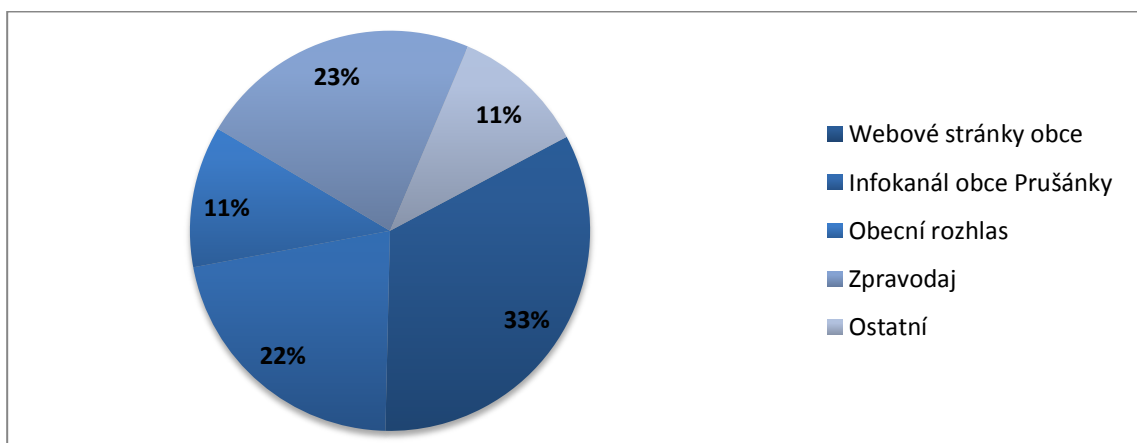
Velká většina lidí (48,6 %) si myslí, že investice by měly nejprve plynout do obnovy parku u koupaliště. V parku se nacházelo staré koupaliště, které se již v dubnu 2015 zlikvidovalo. V současnosti však v parku chybí lavičky a další vybavení pro příjemnou relaxaci či sport. 25 % lidí si myslí, že je důležité investovat do rekonstrukce náměstí. Náměstí je v současnosti tvořeno velkou plochou, která je běžně využívána pro parkování osobních automobilů, autobusů a kamionů.

Graf 8: Investice do projektů (zdroj: vlastní zpracování)

Odkud nejčastěji čerpáte informace o dění v obci?

Nejvíce obyvatel čerpá informace z webových stránek obce (33 %), dalším nejvyužívanějším zdrojem je Zpravodaj (23 %) a Infokanál (22 %).

Graf 9: Informační zdroje (zdroj: vlastní zpracování)

5.2.3 Souhrn zjištění

Strukturu respondentů z hlediska pohlaví, můžeme označit za poměrně vyrovnanou, více však odpovídali muži. Z hlediska věku byly nejčastějšími respondenty lidé ve věku 18 - 45 let, méně početnou skupinu tvoří lidé od 46 do 65 let.

Z dotazníku plyne, že občané i zastupitelé považují obec za turisticky atraktivní, avšak stále je co zlepšovat. Pro turisticky atraktivnější obec by se mělo zlepšit kulturní a volnočasové vyžití a také propagace obce. Nejoblíbenějšími událostmi jsou folklórní a vinařské, naopak více by občané uvítali událostí sportovních a koncertů. Největší spokojenost panuje v obci s oblastí odpadového hospodářství a dopravní dostupností. Mezi nejhorší oblasti se řadí nedostatečné sportovní a volnočasové vyžití a vztahy mezi lidmi. Tento výsledek se odrazil i v otázce co je nejdůležitější pro budoucí rozvoj obce, nejčastěji právě sportovní a kulturní vyžití. Ohledně investic si občané myslí, že nejprve je potřeba obnovit park u koupaliště a také rekonstruovat náměstí před obecním úřadem.

6 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je klasicky zaměřená na silné a slabé stránky obce a na příležitosti a hrozby, které plynou z provedené analýzy a dotazníkového šetření. Silné stránky a příležitosti by měli být maximálně využity, naopak slabé stránky a hrozby eliminovány. Stejně, jako v socioekonomické analýze, je i tady oblast kultury a cestovního ruchu analyzována samostatně.

Tabulka 11: Silné stránky obce Prušánky (zdroj: vlastní zpracování)

Silné stránky
<i>Kultura a cestovní ruch</i>
<ul style="list-style-type: none"> - udržování tradic - Nechory, vinařské mikromuzeum - cyklosklep v Nechorách - rodinná vinařství - nabídka kulturních událostí - dostatek míst pro pořádání událostí - zrekonstruovaný kulturní dům s dostatečnou kapacitou - hodně zájmových organizací, spolků, které obohacují kulturní život - fotbalové hřiště, víceúčelové hřiště - historický kostel - zapojení do projektu Moravských vinařských stezek - výhodná poloha obce v blízkosti silničních a železničních tepen - regionální spolupráce v oblasti turismu - propagace na sociální síti - spolupráce s televizí RTV Jih - pracovník starající se přímo o kulturu, sociální a kulturní komise - dostatek ubytovacích zařízení
<i>Ostatní oblasti</i>
<ul style="list-style-type: none"> - zvyšující se počet obyvatel - budování pozemků pro novou výstavbu - dobrý stav silnic a dopravního spojení do okolních měst - efektivní čerpání dotací - základní a mateřská škola - dům s pečovatelskou službou - matrika, knihovna - informační zdroje v podobě webových stránek, zpravodaje, infokanálu a rozhlasu - přítomnost dětských a obvodních lékařů, zubaře - základní služby – obchod, pošta, lékárna

- ideální klimatické podmínky pro zemědělství, vinařství
- naleziště zemního plynu
- čerpací stanice
- čisté životní prostředí, ekologie, třídění odpadu
- technická vybavenost – vodovody, kanalizace, ČOV
- protipovodňová ochrana v podobě hrází
- sbor dobrovolných hasičů
- územní plán

Tabulka 12: Slabé stránky obce Prušánky (zdroj: vlastní zpracování)

Slabé stránky
<i>Kultura a cestovní ruch</i>
<ul style="list-style-type: none"> - nízký počet cyklostezek - nedokončená cyklostezka na trase Prušánky – Josefov - chybí parkoviště pro návštěvníky Nechor - neatraktivita obce pro turisty v zimních měsících - malá nabídka památek - stravovací zařízení - nevzhledné náměstí - nevybavený park u koupaliště - malý počet hřišť, sportovišť - nedostatečné využití hřiště za školou - nedostatek sportovních událostí - webové stránky Nechor
<i>Ostatní oblasti</i>
<ul style="list-style-type: none"> - stárnutí obyvatel - nízká porodnost vzhledem k úmrtnosti - nedostatek pracovních míst v obci, dojíždka za prací - absence železniční stanice - v obci se nenacházejí zebry - eroze půdy, hlavně mezi vinohrady - horší mezilidské vztahy - nepřehledné a neaktuální webové stránky obce - postrádání strategických dokumentů

Tabulka 13: Příležitosti obce Prušánky (zdroj: vlastní zpracování)

Příležitosti
<i>Kultura a cestovní ruch</i>
<ul style="list-style-type: none"> - rekonstrukce náměstí a parku - lepší využití stávajícího sportovního zázemí - zajištění dalších hřišť a sportovišť - více kroužků pro mládež - výchova mládeže k tradici a folklóru - podpora podnikatelů - opatření pro lepší vzhled Nechor, využití jejich potenciálu - zřízení vinotéky s nabídkou místních vín - větší využití obecního sklepa zahrádkářů, kde se nachází muzeum - vytvoření obecního muzea přímo v obci - zkvalitnění stávajících událostí, zavádění nových - aktivní zapojení do regionální spolupráce - zkvalitnění služeb pro turisty - stavba dalších cyklostezek - propagace obce formou videa, brožury
<i>Ostatní oblasti</i>
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitní čerpání dotací - vybudování kompostárny - posilování dobrých vztahů, otevřená komunikace mezi obcí a občany - sestavení dlouhodobého strategického plánu – jasné směřování obce - další zajišťování stavebních pozemků

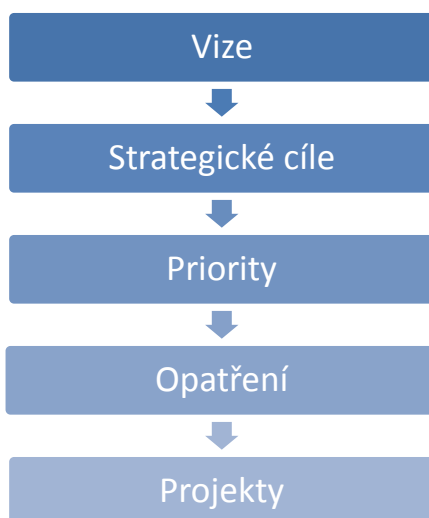
Tabulka 14: Hrozby pro obec Prušánky (zdroj: vlastní zpracování)

Hrozby
<i>Kultura a cestovní ruch</i>
<ul style="list-style-type: none"> - rezignovanost občanů - nezájem mladých lidí o tradice a folklor - ničení krajiny v důsledku zvýšené turistiky
<i>Ostatní oblasti</i>
<ul style="list-style-type: none"> - emigrace, nízká porodnost - státní politika, nezaměstnanost - vyčerpání nerostných surovin na katastru obce - povodňová zóna v okolí říčky Prušánky

- obchod kvalifikované pracovní síly do měst
- nedostatek stavebních pozemků

7 STRATEGICKÁ VIZE A CÍLE ROZVOJE OBCE

Za začátku strategické části je stanovena vize, která pojednává o tom, jaká by měla obec být. Aby bylo požadovaného stavu dosaženo, jsou stanoveny strategické cíle, jednotlivé priority a opatření. Závěr strategické části tvoří projekty, které navazují na strategické cíle a priority. Návrhy vychází z předchozí socioekonomické analýzy, SWOT analýzy a dotazníkového šetření. Vzhledem k povaze práce jsou strategické cíle, stejně jako projekty, zaměřeny především na kontext kultury a cestovního ruchu.

Obrázek 4: Schéma strategické části (zdroj: vlastní zpracování)

7.1 Vize

Obec má jasný směr rozvoje, efektivně využívá svého potenciálu a zdrojů ke zlepšení kvality života občanů v oblasti bydlení, služeb a volnočasového vyžití. Otevřeně komunikuje s občany a dalšími aktéry, o jejich potřebách a informuje je o dění v obci. Občané se do dění aktivně zapojují, jsou si vědomi, kterým směrem se obec ubírá, sdružují se v zájmových organizacích a rozvoj obce podporují – táhnou za jeden provaz stejným směrem, zároveň jsou přátelští k sobě navzájem.

Je podporováno dodržování tradic folklóru, vinařství a mladá generace je vedena ke kladnému přístupu k tomuto bohatství. Stávající události konané v obci se zkvalitňují a rozšiřují o další. Obec spolupracuje s podnikateli a dalšími obcemi v oblasti cestovního ruchu s cílem budování a koordinace turistických služeb. Zajišťuje kvalitní dopravní infrastrukturu, čisté životní prostředí a stará se o propagaci obce.

7.2 Strategické cíle rozvoje, priority a opatření

Strategický cíl 1: Kultura a volný čas

Společenský život a volnočasové vyžití jsou důležité pro lepší kvalitu života obyvatel. Po uspokojení základních potřeb jako je bydlení, zaměstnání a základních služeb, lidé touží i po místech a událostech, kde se mohou setkávat a zároveň tak tvořit funkční komunitu. Pokud jsou v obci tyto oblasti málo rozvinuté, obec se stává pouhým „místem k přespání“ a není příliš atraktivní. Pro udržení stávajícího společenského života v obci a jeho dalšího rozvoje jsou stanoveny následující priority.

➤ **Priorita 1: Tradiční život v živé formě**

Kultura v obci Prušánky je založena především na nehmotných prvcích, jako jsou tradice, folklor, hudba, ale také místní podlužácké kroje. Pořádání pravidelných folklórních a vinařských událostí má v obci letitou tradici a tuto tradici je třeba udržovat pro další generace.

• **Opatření**

- osvěta mladých lidí, budování kladného přístupu k tradicím
- podpora spolků, které se angažují v této oblasti
- propagace tradic mezi občany i turisty
- vedení kroužků s tanečním a hudebním zaměřením
- krojové dílny, zřízení půjčovny krojů, bazar

➤ **Priorita 2: Budování zázemí pro kulturu**

Obec sice má mnoho míst pro pořádání událostí, avšak tato místa většinou nejsou dostatečně vybavena. Jedná se například o náměstí obce nebo náměstí v Nechorách.

• **Opatření**

- rekonstrukce náměstí v obci
- opatření skládací či trvalé konstrukce pro krojované hody
- rekonstrukce náměstí v Nechorách - nový povrch

➤ **Priorita 3: Zkvalitňování volnočasového vyžití**

Pro sportovní aktivity si lze pronajmout školní tělocvičnu a víceúčelové hřiště za školou. Hřiště však není veřejností příliš využíváno. Dalším sportovním areálem je fotbalové hřiště, které je však určeno spíše pro fotbalové hráče. Obec má park, který však není vhodně vybaven pro sportovní činnosti ani pro relaxaci. V současnosti existují návrhy na zavedení jisté formy umělecké školy, tedy rozšíření nabídky zájmových kroužků. Programové období 2014 – 2020 nabízí možnost podpory právě pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže v Integrovaném regionálním operačním programu, čehož by se dalo využít.

• **Opatření**

- rozšíření zájmových kroužků
- obnova parku u koupaliště pro relaxaci a pro outdoorové aktivity, rozmístění laviček, košů, úprava zeleně, průlezky pro děti
- lepší přístupnost školního hřiště pro veřejnost – otevírací doba

➤ **Priorita 4: Rozšíření a zkvalitnění nabídky událostí v obci**

Události jsou v obci pořádány obecním úřadem, zájmovými spolky nebo firmami. Mezi nejnavštěvovanější patří tradiční události jako krojované hody, vinobraní, košť vín, dále plesy, Gulášfest, Svatojánská noc apod. Méně navštěvované události by stálo za to více propagovat. Vytvářet by se měli i další události, které by nalákali větší spektrum občanů, kterým současná nabídka nevyhovuje.

• **Opatření**

- motivace občanů a spolků k zapojení do pořádání událostí
- vytvoření události, kde by se potkávali lidé s různými zájmy za účelem posilování dobrých mezilidských vztahů a sblížení různých skupin v obci
- využití moderních metod řízení projektů, propagace na internetu
- propagaci zaměřit na méně navštěvované akce, zkvalitnit jejich průběh, aby byly pro veřejnost zajímavější
- pořádání tematických výstav, spolupráce s dětmi z MŠ a ZŠ, prezentace jejich výrobků, které souvisí s tématem výstavy

➤ **Priorita 5: Podpora vinařství**

Vinařství tvoří také typickou část kultury Prušánek, je zde spousta vinařů, kteří vyrábí víno pro vlastní spotřebu, ale také rodinná vinařství, která své produkty prodávají.

- **Opatření**

- podpora tradičních výrobků a místních vinařů, pomoc s propagací
- zřízení Nechorské vinotéky, kde by byly k dostání vína od místních vinařů
- zachování tradiční architektury a rázu Nechor, jakožto tradiční oblasti vinných sklepů, stanovení možných omezení a doporučení, které povedou k udržení jejich typického vzhledu

Strategický cíl 2: Cestovní ruch

Poloha Prušánek na jihu Moravy a s ní spojená specifická kultura, způsobují čím dál větší zájem turistů. V souvislosti s tímto zájmem je potřeba budovat také kvalitní zázemí pro návštěvníky, kterými jsou převážně cyklisti.

➤ **Priorita 1: Služby pro turisty**

Základní předpoklad pro rozvoj turismu je nabídka služeb. V obci, respektive v Nechorách je dostatek ubytovacích kapacit, avšak v obci chybí dostatek stravovacích zařízení, což je velký handicap jak pro turisty, tak pro občany.

- **Opatření**

- úzká spolupráce s podnikatelskými subjekty, která povede k rozvoji těchto služeb, zejména pak rozvoj stravovacích zařízení
- zřízení muzea a infocentra v centru obce
- využití potenciálu vinných sklepů – rozšíření současného obecního sklepa, kde se nachází muzeum vinařství o vinotéku
- informační brožura Prušánky – Nechory, jejíž součástí jsou i informace o pořádaných akcích a seznam všech turistických zařízení
- rozvíjení dosavadní regionální spolupráce s cílem koordinovat služby a propagovat region jako celek

➤ **Priorita 2: Dopravní infrastruktura**

Dopravní infrastruktura v obci je dostatečně rozvinutá, avšak chybí zde cyklistické stezky. Je vybudována pouze jedna z Prušánek do Josefova, která však vede pouze do půli cesty z důvodu problematického odkupu pozemků. Nové programové období pro čerpání dotací 2014 – 2020 je nakloněno budování kvalitní dopravní sítě. Čerpat by bylo možné z programu Integrovaný regionální OP, především ze specifického cíle 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy. (Strukturální fondy, 2015)

- **Opatření**

- budování cyklostezek
- nová cyklostezka na trase Prušánky – Nechory
- udržování stávající dopravní infrastruktury

➤ **Priorita 3: Propagace obce**

Obec je zapojena do regionů soudržnosti, které propagují jak jednotlivé obce, tak region jako celek. Je však potřeba, aby také Prušánky jakožto samostatná obec uměla nabídnout své přednosti.

- **Opatření**

- aktualizace a zpřehlednění webových stránek obce
- vytvoření pozitivní image obce – tzv. place branding, neboli marketing destinací (grafické ztvárnění, slogan, apod.)

8 NÁVRHY PROJEKTŮ

V této části jsou navrženy tři projekty, které navazují na jednotlivé cíle a priority rozvoje. U každého projektu je uvedeno jeho zdůvodnění, cíl, popis, přínosy, rizika a předpokládané náklady s projektem spojené. Pro lepší orientaci jsou projekty zpracovány do tabulek. Projekt č. 1 je abstraktnější povahy, proto je popsán podrobněji.

8.1 Projekt č. 1: „Na každém rožku muziky trošku“

Název projektu	„Na každém rožku muziky trošku“
Strategický cíl	Kultura a volný čas
Priorita	Rozšíření a zkvalitnění nabídky událostí v obci
Lokalita	Prušánky - Nechory
Cílová skupina	Obyvatelé, návštěvníci
Zdůvodnění projektu	Projekt reaguje na výsledky dotazníkového šetření, kde se občané vyjádřili, že by uvítali rozšíření nabídky událostí o koncerty. Existuje zde také jistá míra návaznosti na doby, kdy Prušánky byly významným střediskem setkávání cimbálových muzik.
Cíle projektu	Cílem je spojit tradiční hudbu s moderní a vytvořit událost, která naláká rozmanité publikum a spojí tak různé skupiny obyvatel.
Aktuální stav	V současnosti jsou v obci pořádány události, které se zaměřují na určité skupiny lidí, kteří mají podobné zájmy. Tato událost by svou rozmanitostí měla nalákat takové publikum, které by se za normálních okolností nesešlo.
Popis projektu	Jádrum události je živá hudba - tradiční v podobě cimbálových muzik a dechovek, ale také hudba moderní, rock, pop, country, apod. Kapely budou rozmístěny na různých místech tzv. „na každém rožku“ ve vesničce Nechory. Program bude sestaven tak, aby návštěvníci putovali po různých stanovištích a na konec se všichni setkali na náměstí, kde bude při pravený večerní program.

Způsob realizace	<ul style="list-style-type: none"> • určení odpovědných osob • stanovení předběžného rozpočtu • oslovení místních spolků a obyvatel vlastnicích vinných sklep s nabídkou podílení se na organizaci události • výběr vhodných kapel (preferovány kapely místní a z blízkého okolí) a míst, stanovení programu • zajištění sponzorů, stanovení přiměřené ceny vstupného • zajištění doprovodných služeb pro návštěvníky • kvalitní propagace včetně vytvoření propagačních předmětů, placky s názvy skupin nebo druhu hudby k prodeji na místě • realizace
Přínosy	Vytvoření události povede k větší spokojenosti obyvatel se společenským životem. Dalším přínosem může být spolupráce různých skupin obyvatel a spolků, které se budou na organizaci podílet. Událost také využije potenciálu Nechor.
Rizika	Významným rizikem mohou být vysoké náklady na realizaci a s tím spojené problematické shánění sponzorů, což povede k vysoké ceně vstupného. Dalším problémem může být nedostatečný zájem ze strany obyvatel a rizikovým faktorem při realizaci je také počasí.
Předpokládané náklady	100 000 Kč
Zdroje financování	prostředky z rozpočtu obce, sponzorské dary, výnos ze vstupného

Tabulka 15: Projekt č. 1: „Na každém rožku muziky trošku“

8.2 Projekt č. 2: Obnova parku u koupaliště a okolí

Název projektu	Obnova parku u koupaliště a okolí
Strategický cíl	Kultura a volný čas
Priorita	Zkvalitňování volnočasového vyžití
Lokalita	Prušánky
Cílová skupina	Občané
Zdůvodnění projektu	Socioekonomická analýza ukázala, že zde není dostatek míst pro volnočasové vyžití. Stejný výsledek ukázalo také dotazníkové šetření, kde se větší část dotazovaných obyvatel vyjádřila, že by se mělo investovat právě do obnovy parku u koupaliště.
Cíle projektu	Zlepšit kvalitu prostředí parku a jeho okolí a vytvořit tak příjemné místo pro trávení volného času.
Aktuální stav	Poměrně velký park se nachází v klidnější části Prušánek vedle potoka Prušánka na ulici U koupaliště. V parku bylo staré koupaliště, které se v tomto roce zdemolovalo. Plocha je tedy srovnána s terénem parku, avšak v parku chybí potřebné zázemí pro relaxaci a sport, tudíž obyvateli není využíván.
Popis projektu	Vytvoření příjemného prostředí parku plného zeleně, jehož součástí bude zóna pro děti, sport a relaxaci. Propojením těchto zón vznikne harmonické místo, které bude obyvateli využíváno nejen při různých událostech, ale také běžně. Součástí projektu by mělo být také zkvalitnění prostředí kolem parku. Náklady na tento projekt zatím nebyly vyčísleny, jejich výše je pouze orientační.
Přínosy	Větší spokojenost občanů s volnočasovým vyžitím v obci. Zlepšení prostředí a vzhledu obce.
Rizika	Nedosažení na dotaci, jak tomu bylo v minulých letech. Ničení parku vandaly.

Předpokládané náklady	3 000 000,-
Zdroje financování	prostředky z rozpočtu obce, dotace z OP životní prostředí 2014 - 2020, prioritá: zlepšení kvality prostředí v sídlech

Tabulka 16: Projekt č. 2: Obnova parku u koupaliště a okolí

8.3 Projekt č. 3: Cyklostezka na trase Prušánky – Nechory

Název projektu	Cyklostezka na trase Prušánky - Nechory
Strategický cíl	Cestovní ruch
Priorita	Dopravní infrastruktura
Lokalita	Prušánky - Nechory
Cílová skupina	Obyvatelé, návštěvníci
Zdůvodnění projektu	Prušánky jsou turisticky atraktivní lokalitou, která je navštěvována především cyklisty, proto je nutné budovat kvalitní dopravní infrastrukturu pro tento typ návštěvníků. Trasa pro vybudování cyklostezky je využívána také místními, kteří jistě uvítají cyklostezku na místo polní cesty.
Cíle projektu	Vybudovat klidnou cyklostezku mimo hlavní komunikaci za účelem lepší dostupnosti do Nechor pro cyklisty a pěší.
Aktuální stav	Do Nechor vedou z Prušánek dvě cesty. Jedna cesta vede po silnici, která je však pro cyklisty ne příliš bezpečná z důvodu většího provozu. Druhá cesta je polní, která je kratší, avšak nevyhovující pro cyklistickou dopravu.
Popis projektu	Cyklostezka bude napojena na současnou komunikaci Nechorská a bude sloužit pro návštěvníky i obyvatele Prušánek. Podél cyklostezky bude vytvořeno příjemné prostředí pro projíždějící.
Přínosy	Cyklisté budou jezdit po klidnější cestě, což povede k větší bezpečnosti.
Rizika	Nedostatečně kvalitní povrch, který se bude rychle ničit.
Předpokládané náklady	5 000 000 Kč
Zdroje financování	prostředky z rozpočtu obce Prušánky, dotace

Tabulka 17: Projekt č. 3: Cyklostezka na trase Prušánky – Nechory

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo vypracovat Program rozvoje obce Prušánky se zaměřením na místní kulturu a cestovní ruch. V teoretické části práce jsem se zabývala problematikou regionálního rozvoje na různých úrovních, zejména pak na úrovni obcí. Poté jsem charakterizovala souvislost kultury a cestovního ruchu s regionálním rozvojem.

V praktické části jsem se nejprve zabývala socioekonomickou analýzou, kde jsem popsala současný stav obce v různých oblastech. Na základě analýzy mohu říct, že Prušánky jsou perspektivní obcí z hlediska bydlení. V posledních letech se rozšířila bytová zástavba a o bydlení je stále zájem. Výrazněji se také zvýšil počet obyvatel, na čemž mají podíl zejména imigranti. Naopak jedním z problémů obce je stárnutí obyvatel a nízká porodnost. Služby jsou na obec takové velikosti adekvátní. Výhodou je přítomnost základní a mateřské školy, zdravotnického zařízení a domu s pečovatelskou službou. Životní prostředí je poměrně čisté a to především kvůli kvalitně vybudovanému systému odpadového hospodářství. V Prušánkách jsou výborné podmínky pro zemědělství, především tedy pro pěstování vinné révy, čehož obyvatelé také náležitě využívají. Kulturní a společenský život je v obci bohatý, jsou zde spolky různého zaměření a obyvatelé si mohou vybrat z mnoha událostí. Nedostatky spatřuji ve vybavení pro volnočasové vyžití. Obec je vzhledem ke své poloze na jižní Moravě a bohatému kulturnímu životu atraktivní pro turisty, avšak co se týče poskytovaných turistických služeb, stále má obec co zlepšovat.

Další část praktické části jsem věnovala analýze dotazníkového šetření, které jsem v obci prováděla, abych zjistila názory občanů na současný stav obce. Následně jsem vytvořila SWOT analýzu, kde jsem zhodnotila předchozí dvě části. V návrhové části jsem sestavila vizi rozvoje obce a jednotlivé strategické cíle. Zaměřila jsem se především na kulturu, volný čas a cestovní ruch. V rámci strategických cílů jsem určila také konkrétní opatření a projekty, jejichž plnění povede k realizaci těchto strategických cílů. Obec by se v budoucnu měla zaměřit na budování služeb pro cestovní ruch a maximálně využít svého potenciálu v oblasti kultury. Zlepšit by se měli také možnosti pro volnočasové vyžití obyvatel. Po zavedení navrhovaných opatření by se měla zvýšit spokojenost obyvatel a také návštěvníků Prušánek.

Závěrem mohu konstatovat, že zvolené téma se mi zpracovávalo dobře. Lépe jsem poznala svou obec, její možnosti a pokusila jsem se navrhnout taková opatření, která jsou použitelná v praxi.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace

ASHWORTH, Rachel, George A BOYNE a Tom ENTWISTLE, 2010. *Public service improvement: theories and evidence*. 1st ed. Oxford: Oxford University Press, 234 s. ISBN 978-0-19-157286-9.

BERNARD, Josef, 2011. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 236 s. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7330-203-0.

BLAŽEK, Jiří, 1999. Teorie regionálního vývoje: je na obzoru nové paradigma či jde o pohyb v kruhu? In: *Geografie-Sborník ČGS*. Praha, s. 141 - 159.

ČAPKA, František, 1999. *Prušánky: Vinařská obec Podluží*. 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, s.r.o., 278 s. ISBN 85 048-93-0.

FORET, Miroslav a Věra FORETOVÁ, 2001. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada Pub., 178 p. ISBN 80-247-0207-X.

JÁČ, Ivan, 2010. *Jedinečnost obce v regionu*. 1. vyd. Praha: Professional publishing, 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 297 s. ISBN 978-807-3579-104.

KRAUS, Jiří, 2005. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 1. vyd. Praha: Academia, 879 s. ISBN 80-200-1351-2.

PAVLÍK, Marek, 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 160 s. Manažer. ISBN 978-802-4752-563.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. *Veřejný sektor - řízení a financování*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 485 s. ISBN 978-807-3579-364.

PRŮCHA, Petr, 2004. *Veřejná správa a samospráva*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 241 s. Studijní texty (Vysoká škola aplikovaného práva). ISBN 80-867-7503-8.

TITTELBACHOVÁ, Šárka, 2011. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů*. 1. vyd. Praha: Grada, 196 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

WOKOUN, René, 2008. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-807-2016-990.

Elektronické zdroje

100 let průzkumu a těžby ropy a zemního plynu na jižní Moravě. 2013. *MND: Energy from nature* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://slon.diamo.cz/hpvt/2013/t/T%2011.pdf>

Agro Podlužan [online]. 2013. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.agropodluzan.cz/>

ČESKO. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích. 2000. *Zákony ČR onLine: úplná znění zákonů, přehled právních předpisů platných v ČR a zákony zdarma* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-%28obecni-zrizeni%29.html>

ČSÚ. 2015. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

EC CONSULTING A.S. 2015. *EC Consulting: Fondy a granty EU* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.econsulting.cz>

Firmy.cz: Prušánky. 2015. *Firmy.cz: Katalog firem a institucí* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.firmy.cz/kraj-jihomoravsky/hodonin?q=pru%C5%A1%C3%A1nky&thru=>

GAREP, SPOL. S R.O. 2015. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. GaREP, spol. s r.o. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/home.html>

Integrovaný regionální operační program. 2015. *Strukturální fondy* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/aadeee12-39fb-4e88-8a05-0590918860ca/schema-IROP-FINAL_aktualizace-21_4_2015.pdf?ext=.pdf

Jihomoravský kraj: mapa. 2009. *Google* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <https://www.google.cz/search?>

- KUTSCHERAURER, Alois. 2014. Analýza dat v regionalistice. *Alkut 2015* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: http://alkut.cz/adr/lekce/1_uvod_do_predmetu_adr.pdf
- MAS DOLNÍ MORAVA. 2013. *MAS Dolní Morava* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.mas-dolnimorava.cz/>
- MIKROREGION HODONÍNSKO. 2010. *Mikroregion HODONÍNSKO* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://hodoninsko.eu/>
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2014. *Metodika tvorby programu rozvoje obce* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/45c58e5b-da4c-4210-a8da-6b29cb749989/Metodika_tvorby_PRO.pdf
- Monitor: Prušánky. 2014. *Monitor: informační portál Ministerstva financí* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00285226>
- Nechorští vinaři* [online]. 2015. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.nechorstivinari.cz/>
- Nomenklatura územních statistických jednotek NUTS. 2009. *BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nomenklatura-uzemnich-statistickych-1855.html>
- OBEC PRUŠÁNKY. 2008. *Obec Prušánky* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.obecprusanky.cz/>
- Partnerství o.p.s.: Rozšíření produktu Moravských vinařských stezek. 2013. *Moravské vinařské stezky* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: http://vinarske.stezky.cz/MVS/media/Grafika/Tiskoviny_pdf/4-15-Studie-rozsireni-produktu-MVS.pdf
- Pozemkové úpravy. 2014. *Asociace PÚ* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://asociacepu.cz/?p=1072>
- REGION PODLUŽÍ. 2009. *Region Podluží: Česká republika* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.podluzi.cz>
- Revitalizace zeleně v obci Prušánky: FondyEU.eu. 2015. *FondyEU.eu* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.fondyeu.eu/podporeny-projekt/216074-revitalizace-zelene-v-obci-prusanky>

- RISY.cz: Prušánky. 2014. *RISY.cz: Portál Regionálních Informačních Servisů* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=586498>
- SDH Prušánky* [online]. 2011. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://sdhprusanky.webnode.cz/o-nas/>)
- Seniorpru Prušánky* [online]. 2015. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://seniorky.jex.cz/>
- Starosta Prčík: Velmi nás těší, že je o bydlení v Prušánkách zájem. 2014. *Hodonínský deník* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: http://hodoninsky.denik.cz/reklama_region/starosta-prcik-velmi-nas-tesi-ze-je-o-bydleni-v-prusankach-zajem-20140729.html
- Ubytování na Podluží. 2012. *Vinaři z Podluží 2012* [online]. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: http://www.vinarizpodluzi.cz/cs_ubytovani-na-podluzi,18.html
- Vinné sklepy u Jeňoura* [online]. 2015. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.hotel-beatrice.cz/>
- Základní škola Prušánky* [online]. 2007. [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.zsprusanky.cz/aktuality.phtml>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČOV	Čistička odpadních vod.
ČSÚ	Český statistický úřad.
Ha	Hektar.
Kč	Koruna česká.
Km	Kilometr.
kV	KiloVolt.
LAU	Označení administrativní jednotky.
m	Metr.
MAS	Místní akční skupina.
mil.	Milión.
MŠ	Mateřská škola.
NRP	Národní rozvojový plán.
NUTS	Označení administrativní jednotky.
OP	Operační program.
ORP	Obec s rozšířenou působností.
PRO	Program rozvoje obce
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným.
Sb.	Sbírka.
SRP	Strategie regionálního rozvoje.
Sv.	Svatý.
tis.	Tisíc.
TJ	Tělovýchovná jednota.
VN	Vysoké napětí.
ZŠ	Základní škola.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1: Dělení veřejné správy (zdroj: vlastní zpracování)</i>	21
<i>Obrázek 2: Poloha obce v Jihomoravském kraji (zdroj: Google, vlastní zpracování).....</i>	33
<i>Obrázek 3: Moravské vinařské stezky (zdroj: Obec Prušánky, 2008)</i>	48
<i>Obrázek 4: Schéma strategické části (zdroj: vlastní zpracování)</i>	72
<i>Obrázek 5: Dotazník k Programu rozvoje obce Prušánky (zdroj: vlastní zpracování).....</i>	93

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: Migrační saldo a přirozený přírůstek obyvatel 2003 – 2013 (zdroj: ČSÚ)</i>	<i>37</i>
<i>Tabulka 2: Počet mužů, žen a průměrný věk v letech 2005 – 2013 (zdroj: ČSÚ)</i>	<i>37</i>
<i>Tabulka 3: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity v obci (zdroj: ČSÚ)</i>	<i>39</i>
<i>Tabulka 4: Počet domů a jejich technická vybavenost v roce 2011 (zdroj: ČSÚ)</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 5: Počet dokončených rodinných domů/bytů za jednotlivá období (zdroj: ČSÚ)</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 6: Schválené a skutečné rozpočty pro rok 2012, 2013, 2014 v tis. Kč (zdroj: Monitor, 2014).....</i>	<i>44</i>
<i>Tabulka 7: Výměra půdy v katastru obce Prušánky (zdroj: ČSÚ).....</i>	<i>50</i>
<i>Tabulka 8: Ubytovací zařízení a počty lůžek v obci Prušánky (zdroj: Vinaři z Podluží, 2012).....</i>	<i>61</i>
<i>Tabulka 9: Turistická atraktivita obce (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>62</i>
<i>Tabulka 10: Hodnocení daných oblastí v obci (zdroj: vlastní zpracování).....</i>	<i>64</i>
<i>Tabulka 11: Silné stránky obce Prušánky (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>68</i>
<i>Tabulka 12: Slabé stránky obce Prušánky (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>69</i>
<i>Tabulka 13: Příležitosti obce Prušánky (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>70</i>
<i>Tabulka 14: Hrozby pro obec Prušánky (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>70</i>
<i>Tabulka 15: Projekt č. 1: „Na každém rožku muziky trošku“</i>	<i>78</i>
<i>Tabulka 16: Projekt č. 2: Obnova parku u koupaliště a okolí.....</i>	<i>80</i>
<i>Tabulka 17: Projekt č. 3: Cyklostezka na trase Prušánky – Nechory</i>	<i>81</i>

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1: Vývoj počtu obyvatel od roku 1971 – 2013 (zdroj: ČSÚ)</i>	<i>36</i>
<i>Graf 2: Věková struktura obyvatel v roce 2013 (zdroj: RISY.cz, 2014)</i>	<i>38</i>
<i>Graf 3: Struktura obyvatel zde nejvyššího dosaženého vzdělání v roce 2013 (zdroj: ČSÚ)</i>	<i>38</i>
<i>Graf 4: Zaměstnanost obyvatel v jednotlivých ekonomických činnostech v % (zdroj: ČSÚ)</i>	<i>39</i>
<i>Graf 5: Zlepšení turistické atraktivity (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>63</i>
<i>Graf 6: Společenské aktivity (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>64</i>
<i>Graf 8: Budoucí rozvoj obce (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>65</i>
<i>Graf 9: Investice do projektů (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>66</i>
<i>Graf 10: Informační zdroje (zdroj: vlastní zpracování)</i>	<i>66</i>

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dotazník k programu rozvoje obce Prušánky

Vážení spoluobčané,

Dovoluji si Vás oslovit s prosbou o pomoc při vyplnění krátkého anonymního dotazníku, jehož cílem je hodnocení Vaší spokojenosti s děním v obci Prušánky. Výsledky tohoto dotazníku by měly reflektovat Vaše názory, potřeby a přání v souvislosti s budoucím rozvojem naší obce.

Výsledky budou interpretovány v rámci mé bakalářské práce: „Program rozvoje obce Prušánky se zaměřením na místní kulturu a cestovní ruch“. Zároveň budou výsledky použity jako významný zdroj informací k plánování rozvoje naší obce pro radu a zastupitelstvo.

Dotazník se skládá převážně z uzavřených otázek. **Zakroužkujte prosím vždy pouze jednu z nabízených možností, pokud není uvedeno jinak.**

Děkuji za Vaši ochotu a čas,

Lucie Křiváková, studentka Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně ve spolupráci s Obecním úřadem v Prušánkách

1. Myslíte, že je obec Prušánky turisticky atraktivní?

- a.) Ano
- b.) Ne
- c.) Nevím, nedokážu posoudit

2. Co je třeba zlepšit, aby byla obec turisticky atraktivnější?

- a.) propagaci obce
- b.) vzhled obce
- c.) dopravní infrastrukturu
- d.) kulturní a volnočasové vyžití
- e.) nabídku ubytovacích a stravovacích zařízení
- f.) není třeba žádné zlepšení

3. Jak vnímáte postavení obce v následujících oblastech?

Ohodnoťte křížkem, známkováním jako ve škole. (1 – nejlepší až 5 – nejhorší)

	1	2	3	4	5
vzhled obce	☐	☐	☐	☐	☐
dostupnost služeb	☐	☐	☐	☐	☐
zdravotnictví	☐	☐	☐	☐	☐
školství	☐	☐	☐	☐	☐
kulturní a společenský život	☐	☐	☐	☐	☐
sportovní a volnočasové vyžití	☐	☐	☐	☐	☐
životní prostředí	☐	☐	☐	☐	☐
mezilidské vztahy	☐	☐	☐	☐	☐
dopravní dostupnost	☐	☐	☐	☐	☐
sociální služby	☐	☐	☐	☐	☐
odpadové hospodářství	☐	☐	☐	☐	☐

4. Jaký druh událostí v obci nejraději navštěvujete? (označte maximálně 2 možnosti)

- a.) plesy
- b.) výstavy
- c.) folklórní události /krojové hody, vinobraní, .../
- d.) sportovní události /Štěpánský turnaj, noční soutěž SDH, .../
- e.) události spojené s vínem /košt vín, K Nechorám do sklepa – otevřené sklepy, .../
- f.) další /Gulášfest, Svatojánská noc, .../

5. Jaké společenské a kulturní aktivity by se měly v obci rozšířit? (označte maximálně 2 možnosti)

- a.) sportovní události
- b.) folklórní události
- c.) výstavy
- d.) koncerty
- e.) církevní události
- f.) události pro seniory
- g.) události spojené s vínem
- h.) jiné (uveďte)

6. Co je z Vašeho pohledu nejdůležitější pro budoucí rozvoj obce?

- a.) udržovat a zlepšovat stav komunikací
- b.) kulturní a sportovní vyžití
- c.) vytvářet dobré podmínky pro současné i nové podnikatele
- d.) dostatek pozemků pro novou bytovou výstavbu
- e.) regionální spolupráce
- f.) jiné (uveďte)

7. Do kterého z těchto projektů by se mělo investovat nejdříve?

- a.) rekonstrukce náměstí
- b.) obnova parku u koupaliště
- c.) zlepšení vzhledu oblasti Nechory
- d.) dopravní infrastruktura
- e.) jiné (uveďte)

8. Odkud nejčastěji čerpáte informace o dění v obci?

- a.) webové stránky obce
- b.) infokanál obce Prušánky
- c.) obecní rozhlas
- d.) zpravodaj
- e.) jiné

9. Do jaké věkové kategorie se řadíte?

- a.) 0 – 17
- b.) 18 – 26
- c.) 27 – 45
- d.) 46 – 65
- e.) 66 a více let

10. Jste

- a.) muž
- b.) žena

Konec dotazníku. Děkuji za Váš čas.

Vyplněné dotazníky odevzdejte prosím do 7. 4. 2015 do schránek umístěných na těchto místech:
Obecní úřad v Prušánkách (chodba), Kuželna, Tafraport bar „U Krpa“.

Obrázek 5: Dotazník k Programu rozvoje obce Prušánky (zdroj: vlastní zpracování)